

Reinherte : treurende hofspel

<https://hdl.handle.net/1874/36413>

M. oct. 3942¹²

VV. VAN VELDES
REINHETERTE

treurende

HOFSPEL.

Senec. in Herc. Oetao.

Audire miseri. *Miseras properant suas*

IN GRAVEN-HAGE:

Vyt de Druckerije van DIRCK MAIRE.

M. DC. XL.

A E N D E H E E R
JOHAN vanden BROECK

Commis vande Finantien van Holland
ende VVe stvriessland.

Mijn Heer,

IN 't midden van uwen arbeid, daer inne gy ten dienste van ons lieve Vaderland, om de zenuwen des Oorlogs te helpen handhaven, ende voor 't gemeene beste te zorgen, deur 't vvel ende 't qualick spreecken, met een goed gemoed deurgaende, uwe zinnen afslooft; kom ick u ophouden met deeze mijne vveinig bladen: waerinne gy meer' yvers zult zien, als vernufts ende kunsts. Zijnde mijn eenig oogmerck gevveest, om my zelven ende andere te doen dencken, op de vveldaden, die (na dat onze voorouderen ket onlijdelick jock der Spanjaerden afgeschuddet hebben)

):(2

God

God zo dickmael ende inzonderheid in 't jaer 1631. met het ver-
breecken van 's Vijands macht ende vvegneemen van haere
sloepen, door de teegenverckingen van zijne Hoogheid, ons heeft
bevveezen. 'T vvelck my gedacht heeft op geen beeter manier
te konnen vverden vertoont, als in een Hofspel (dat andere, on-
duitsch spreekende, een Tragædie noemen) om dat door dusdanige
afbeeldingen de gemoederen meer konnen vverden bevrogen. Ick
beken gaerne, dat veel andere met een beeter pen dit vverck zouden
hebben afgemaelt; maer die zijn best doet en is niet te vvijten, ende
schoon iemand daer op zoude vvillen smalen; zo zalick dencken, dat
gelijck de Nijd niet en laet, met haere zvrarte tanden in te varen,
dickvvils den beste luiden; der vvelcker getrouvve arbeid, voor 't
Vaderland, gelijck als de wvve, met gemeene danckbaerheid be-
hoort te vverden vergolden; ick lichtelick hebbe te verdragen.
Een oud Griecksch Dichter, diens naem onbekent is, zeide

De Nijd is 't boofte ding: maer hier in is zy goed,
Zy teert haer zelve af, gezicht en 'hart en 'bloed.

Ick vveet by my zelve, dat ick heb een oprechten yver ende dat
deeze mijne oeffening (die ick van mijn tijd heb afgesneeden)
voortkomt uit een goed hart. Men kan die klein ende gering ach-
ten; lasteren en kan men die niet met recht: en' als men dat deede,
gelijck veel den goeden yver, zelfs van de geene, die in haer arbeid,
billick zijn te prijzen, qualick vverd opgenoomen, zo zoude ick het
verachten ende gebruicken neevens grooter luiden, die dickmael
t'onrecht gelastert vverden, deeze spreucke van Menander een
ander oud Griecksch Dichter

Hy die de lastering zo lichtelick gelooft
Deugd zelve niet, of is maer kindsch en' slecht van hoofd.

De vertooners van mijn vverck zijn allegader vijandlick, als bebbende haer Tooneel tot ende ontrent Rozendael in 't leeger van Santa Cruz, die aldaer neergeslagen was, ick heb (om den tijd vāde geschiedenisse beeter te knoopen ende te binden) een Hoffelicke Brabandsche vrouwe, die ick REINHETERE noeme, ende daer vā dit Spel de naem voert, gebracht uit Antwerpen tot Rozendael in 't leeger, der vvaerts van haere bekommeringen gedreeven; om de tjdingē van de vloot, (daer op haer man, die ick Vermander noem, een vande voornaemste is) zoo veel naerder te zijn. Ick heb oock, om 't vverck meer luisters te geeren de Aertshertoginne Isabel verzelschapt met VVaremond haeren Raed aldaer gebracht, schoon die daer niet geveest en is: het vvelcke niet en is tegen de vvet der Rymers ofte Dichters, dewvyle men volgens de zelve gebeurelicke dingen, om te cieren, tusschen beiden mag mengen, als die niet ongerijms in zich en hebben, ende met het vverck overeenkoomen, zulks dat Horatius daer van zeit;

Het staet den Schilders vrij: 't staet vrij hun die daer dichten,
Het werck van haren geest, nae lust en zin, te richten.

De twee leste Reijen bestaen uit Bredanaers, die ick mede tot Rozendael brenge, gedreeven deur nieuwsgierigheid ende hoope van aldaer te zullen hooren dat de zege aen de zijde zal vvezen van haren Erfheer; daer nae zy vvenschen ende nae haere verlossinge van het Spaensche jock. De Nijd zal misschien zeggen, dat dit vverck te laet by komt, ende dat die geschiedenisse nu niet versch,

maer oud is, doch daer tegen valt te antwoorden, dat hier deur de geheuenisse vande genooten vveldaden vverd vernieuvert, ende als men van oudheid zoude vwillen zeggen, dat dan alle geschiedenissen die over honder ende duizend jaren zijn vorgevallen ende dagelicks in deezer vougten afgebeeldet vverden, vrij vvat te laet koomen; ende vware te vvenschen, dat vveele vande oude Neederlandsche geschiedenissen, die vveel aenmerkens ende naedenkens vvaerdig zijn, den volcke somtijds leevendig vvierden vvertoont om de geheuenisse te vververschen. Ick heb mijn vverck niemand beeter konnen toeiegenen als u; die niet alleen deeze kunst grondelick verstaet ende zelf een vvercker zijt van vveele treffelicke ende aerdige gedichten, maer overlange getoont hebt my een vriend te zijn. Neemt dan deeze aen met die toegeneegentheid daer meede gy gevvoon zijt my te bejeegenen, als die my de eere hebt gedaen van u te leeren kennen, ende van niemand te recht bekent en zijt, dan van de geene die deelachtig gevveest is van u openhartigen ommeegang, tvrijffele niet of zulter al 't cen of 't ander vermaeck in vinden, vvant het slechte al meede zijn vermaeck heeft. Hageden vijftienden Junij seesthienhondert ende veertich.

INHOVD

I N H O V D

van dit

H O F S P E L.

DE vijand lange jaeren bezig geweest zijnde met het maken van veele platboomde schepen ende floepen, komt daer meede van Antwerpen 't Scheld af; ende loopt voorby Bergen. Zijn Hoogheid, met ons heirleeger daer ontrent, de Spaensche macht ziende voorby schieten, vaerdigt aenstonds scheepen af wel voorzien van alle voorraad tot den zeeftrijd, die de vijandlicke scheepen volgen, de Spaensche onderweegen met verloop van 't getij ende anders opgehouden zijnde, werden eitelick van d'onze onderzeilt, tegen de nacht raecken de twee vlooten slaegs, de vijandlicke vloot werd vernielt, veel duizend menschen gevangen, de floepen genoomen ende veroverd, ende werd alzoo dat werck, met zo groote kosten ende langen arbeid toegeruft, te schande gemaect.

De verhandeling van dit werck begint ontrent twee uiren voor daeg, ende eindigt 's anderen daegs morgens oock voor 't opkomen vanden dag.

Het Tooneel is tot ende ontrent Rozendael in 't leeger van Santa Cruz.

OP

O P
W. van VELDES

Hoogdravend Treurspel,

REINHETERE

genaemt:

A E N

HOLLANT ende ZEELANT.

Schoon-susters, oudste Volck, getrouwste Bond-genooten,
Die eerst den Spaengiard hebt te Landen uyt-geftooten,
En over Zee gejaeght; alwaer ghy naderhant
Hem mede zijt gevolght, u weder hebt gekant,
Maer hem niet heel gedempt. Teland' is veel bedreven,
Maer wie ist die het merckt dat 't Spangien sal begeben?
Dus gaen de jaeren door, en naer een groote kost
Ist vechten even fel als of het eerst begoft.
De Luyden vande konst, die mette vlugge pennen
Gewoon zijn naest de Koets van haren PRINS terennen;
En alles acht te slaen, die rijmen altemet
Dat dienstigh waer' gevolght, maer maken noyt een wet.
Veel mengen in 't gesangh, veel brengen op Toneelen
Dat Hollant lacchen doet, dat Zeelant plagh te streelen.
Dit is den slechsten aerd van diemen Dichters noemt,
Daer om soo wert van my een ander HERT beroemt,

):():(

Dat

Dat REYN en wacker is, endat sich VAN den VELDE
Recht t'Zeewaerts in begeeft, daer 't soo veel lauwers telde
Alst oyt gevechten sagh; maer onder allen een
Die in een oogen-blick braght Brabant in 't geweent.
Dat treurt hier wattet magh, en hoort in hooghe sanghen
Hoe Zeelant op een dagh heel Spangien hadt gevangen.
Een Schouwspel inde Kreeck. Te land' is wat gedaen,
Maer 'k wachtet uytte Zee soo Spaengien sal vergaen.
Het spel dat Hollant speelt, den oorlogh die wy voeren
Is langh genoegh vertoont temidden inde boeren;
Mijns oordeels, woelden wy tot Spaengiens laetste wee,
Wy sprongen van het lant, en drongen op de Zee.

C. B.

AEN

A E N
VV. VAN VELDE,

Op het uytgeeven van zijn
REINHERTE.

Getrouwe hand, die onbezweeken
Oock inden Kercker hebt gebleeken,
Doen om uw's Groote meesters zael
Niet klonck dan yzer ende stael;

Dien Kercker, strijd van onze tijden,
De welck' men doen noch zach benijden;
Dien Kercker van veel, meer geacht,
Dan voorspoeds gonst; dan Hoofsche pracht:

Diens vrucht Reinherte gaet verklaren:
Zijn glants, en' uwen roem vermaren,
En watm' in zulcken boezem vilt,
Daer Vreëd' en Liefde over gift.

Die door exempels van meer' Treurspel
V als voorweetend maecte veur stel:

Dat oock in zijne lijdens prent,
Most ware blijfchap maken endt.

Wilt ghy dan, grage Leezers, weeten
Hoe dat den tijd daer is versleeten

En' leeren Kercker, dienst en' Heer?
Reinherte leertl' en' zijne leer.

SPREECKERS

ende

VERSCHIINERS

in dit

H O F S P E L.

QVADEN ENGEL.

SANTA CRUZ.

DE SCHIM VAN SPINOLA.

DE SCHIIN VAN MONTECVCVLI, *dyvers over
't Tooneel schietende; zonder spreecken.*

REINHETERE.

ISABEL.

VVAREMOND, *Raed van Isabel.*

BALANSON.

EEN SPY.

HIDALGO.

DRIE SCHIMMEN, *van nee' rge slagenen op de V loot.*

DE SCHIM VAN VERMANDER, *man van Reinherte.*

EEN BODE.

REY VAN SPAENSCHER KRIIGSLVIDEN.

REY VAN ROZENDAELSCHER HVISLVIDEN.

REY VAN BREDANAERS.

EERSTE

En
Mi
Mi
En
En
Ve
Ick
En
Ee
En
En
Ick

EERSTE BEDRIEF.

Quaden Engel.

GY Heemel schuddt en' beeft ; en' gy zoo held're
 starren
 Ontzet' u ; ziet de mond der aerden opensparren,
 Verschrickt voor deeze komst' : gy zilverblancke
 Maen,
 Beschiet' en' taen't ; ick zouck' in duisternis te gaen,
 En' haet het klare licht. Niet dat ick voor de vonden
 Mijns boosheids, wil een dack, ofschuulhol voor de zonden :
 Mijn schaemt' is verre weg. Al wat ick denck' of doe,
 En streckt maer, hoe mijn Rijk te meer zal neemen toe,
 En' t' Hemelsch breecken af : daer toe ick tracht te breiden
 Ve el duizendstricken ; vol van duizend listigheiden.
 Ick waeck' en' zwerv' en' zweef, doordringe lucht en' wind ;
 En' jage vast rondom, tot dat ick ergens vind'
 Een schoonen vetten roof : die weet ick te beloeren,
 En' met een storm geva'en, ten afgrond weg te voeren.
 En' zo den Harder t' Vee niet schutt'e, met zijn staf,
 Ick sleepten 't al tot beuit en' ziften 't klein als kaf.

A

Maer

Maer God, (ach! zonder wien niet levén kan noch zweeven,)
 Die breidelt my : die doet my fidd'ren ende beeven,
 Als ick maer op hem denck'. My heugt noch, hoe wel eer
 Een dolle Staetzucht, die daer woeld altijd om meer',
 Beneevelt had mijn geest : zo dat ick niet wou' zwichten
 Voor den Michaël; maer zocht hem de voet te lichten;
 Die 't hoofd der Eng'len was : en' hoe dien grammen God,
 (My gruwelt zijner) door een enckel woords gebod,
 Door eenen hoofdwenck, kreeg de gantsche Heemelscharen
 Van stonden aen by een. Het wild gegolf der baren
 Van 't ongestuime meir, op een gestolpt : de vlam
 Van een onbluffsch'lick vier, noit zoo gezwind en quam,
 En' roofde alles weg, als doe der Eng'len bende,
 Met honderd duizend duist, my schielick overrende,
 En' wierp van boven af. Ick rolde, zonder stoot,
 De neegen Heemels deur : daer kreeg ick schoot op schoot
 Van 't dond'rend wolckgekraeck; deur welcker blicksemflagen
 Ick wierd' met eene zet ter hellen weggedragen.
 Ter dieper afgrond, vol van dicken roock en' damp
 En' doncker, die men tast : een fidd'ren, eeuwig ramp :
 Een ijzing die doordringt : een wringing, als van handen,
 Een ongeleschte vlam : een knarsing, als van tanden.
 Dit was mijn loon. Hier aen zag ick, dat hoogen moed
 Vast stijgt nae haeren val, en' blindruischt, als verwoed,
 Alleen om haer verderf. Ick vond my gantsch benoopen
 In groot' ellend en' zag in deeze nood geen oopen.
 De vloeckhiel my gedrukt : De Schepper hoog ontstelt,
 En' yv'rig voor zijn eer, dit vonnis had gevelt.
 Des ick en', neevens my, mijn booze leedematen,
 (Van 's weezens eersten glans, zo wel, als ick, verlaten,)
 Tot we'erwraeck van de vlouck; verzonnen al de list,
 Die d'allerargste van ons looze duivels wist,

Een smart, die zich verspreid: de qualen en' de plagen,
 Waer mee' een grooten hoop, al teffens, werd geslagen;
 Niet zoo en drucken, als de slag, die haer verheft,
 Gantsch over een alleen, en' t'enckel maer en trest.
 Het alder'eelste dier, dat eerst de Nieuwe Aerde
 Al d'and're schepsels, en' haer zelf tot Heere baerde;
 Het liefste teelsel Gods: in wien het recht verstand
 Onnoozel was doorvloeit; en' mits het mocht de hand
 Erkennen, die het schiep, aen wien God had gegeven
 Een Heemelziend gezicht: een lijf recht op geheeven:
 Verscheiden van het geen, dat in het Woud, of't Meer;
 Of't Ydel zwerft, en' neigt het hoofd ten buickwaert ne'er:
 Dit was ons aller strijd. Ick valscherd, overtoogen,
 Met een vergifte slang, heb vrouw' en' man bedroogen.
 Verbastert werd hier door het menschelick geslacht:
 Quae' kennis kruipt vast in: al wat de sluimernacht
 Maer droomt, dat wilmen flucks ten dageraed volvoeren.
 De broeder moord zijn broe'r: geen tochten zietmen snoeren.
 'T verdubbeld maeghschap duirt niet langer onder een;
 Maer grage tweespalt, bouwt zich Huizen ende Ste'en:
 De stoutste maectt hem Vorst. Hier leeftmen ongebonden:
 Men voed en' streelt zijn lust: men hoopt vast zond' op zonden.
 De palen van het Rijck, hoe gierig uitgestreckt,
 Die vallen noch te klein: het nijdig hart, verweckt,
 Rooft op zijn naesten, en' kant Rijcken teegen Rijcken.
 Het zwaerd schaft, voor't gediert', het wilde woud vol lijcken.
 Doe wies mijn Heerschappij: en' zoo Gods eeuw'ge Zoon,
 Eertijds geworden Mensch, niet met zijn staf, mijn Kroon
 Gebroocken had, en' my geveetert aen zijn banden;
 At watter Mensch hiet, waer' gevallen in mijn handen.
 Wat was my dit een krack; en' noch zo bleef'er iet
 Tot steunsel voor mijn list. Het Konincklick gebiedt

Van hem , die eeuwigh God is , Een en' met zijn teelder ;
 Streckt zich gantsch over 't Al , en' lijd gelijk noch deelder.
 Den hoogen Heemel is zijn zeetel : zijnen voet
 Rust op der Aerden , daer de Mensch hem dienen moet.
 Maer nae wat Wet ? hy die zijn glans sal willen naken ,
 Des Weerelds onbevleekt , wat aerdsch is , moet verzaken.
 Hier vond ick stof. Ha , ha ; aenlockfels , die daer zijt
 Mijn dochters , die ick heb geteelt van tijd tot tijdt.
 Mijn weereld , dool-hof ; die daer vangt en' houd bedrogen
 Wat pronck hebt gy , wat prael ; hoe schoon zijt gy in d' ogen.
 'Ten is niet vremd : het geen men ziet , of metter hand
 Grijpt aen ; wint al 't Geloof , dat steunt op hoogh verstand.
 Zelfs teel' ick tweedracht , in 't begrip van 't Godd'lick schrijven ,
 Ik sinee' 't geleert gekijf : ick doe noodwendig drijven ,
 'Tgunt 's menschen geest verziert , hier uit dan rijft den dwang
 Der zielen , die 't alom den vroomen maeckt te bang.
 I beer zijt mijn getuig' , wat heb ick droever wonden ,
 Door u , hier om gekerft : wat isser volcks verslonden ,
 Gantsch Neerland zuchte , dat den Heemel daer van schrack ;
 De galm van weersteuit gaf de Spaensche kroon een krack.
 Plaisansens Hertogin , versina'ende 't needrigh smeecken ;
 D'Albaensche woedery : de vonnissen , gestreecken ,
 Om Hoorn en' Egmond ; die , voor 't oud gestaefde Recht ,
 Haer halzen reckten , zijn in 't hart noch als gehecht.
 Die speelen inden geest , en' zwieren in gedachten.
 Een hand vol volcks reez' op , en' d' aldergrootste machten
 Van gantsch Europa , dwong : en' schoon bynae een eeuw
 Al kampend' is vernielt : noch hactt de wack're Leeuw
 Al toe ; en' houd geklauwt , den Bondel met de Flitsen.
 Hier leit de knoop. Maer wie zal deezen band ontlitsen ?
 Heel Spanjen doet haer best' ; en' zoo dan God niet dick
 My steuitt'e , even als de Gordiaensche strick ,

5
By Alexander , wierd met eene slag doorhouwen ;
Zo zoud' ick 't Zeevental eens van malkand'ren spouwen.
Wel aen , ick gae ; en' meng my onder 't Spaensche heir ;
Eer lang zo heeft de aerd' en' danst het holle meir.

Santa Cruz.

D'Onfeilbaer' zorge , die ick grooten Veldheer drage ;
Voert my ten leeger uit , voor 't kriecken van den dage.
Wat isfet ? Zelden oit iet groots ten goede raect ,
Daer 's Heeren wacker oog niet stadigh op en waect.
Gy Vorst , die , voor u vloot , de holle vloed doet banen ,
Tot daer 't in 't Oosten daegt : die , beide d'Indianen
Een schrick ; wijd over Zee , Moluccos rijcken oofd
En 't Peruaensche goud , ruckt aen 't Lisbonsche hoofd.
Diens Naem , zelfs in u knechts , geduchtet by de Zwartten ,
Gebe'en werd en' gevrees't , met ne' ergeslagen harten :
Wanneer het aerdsche Volck , ten slaverny bereid ,
De rugg' hun tot een pad van hare voeten spreid.
Gy pracher , die daer trofst met zoo veel Koninckrijcken ,
En' die zich Heerscher schrijft in Asi' en' Afrijcken.
Diens ongekoelde moed , om heel de Weereld brandt
Gy tarnt met al u macht en' pluckt hier aen een kant ;
En' knabbelt om een beet. Vgêld het Batavieren :
Maer gy , hoe klein , vat toe , en' tast tot in zijn nieren ;
En' grijpt hem nae de keel. 't Is ver' genoeg , wel aen ;
Ick zal u steuiten , en' geweldigh tegengaen.
Van dat , gy , moedig Volck , den hals u hebt ontoogen
De Spaensche heerschappy : te rugge slaend' u oogen
Op 't band'los voorzaed , dat , van overaver tock
Gekampt , altijd zich vry gehouden heeft van 't jock.

Van dat gy met Wilhelm, manhaftig ingetreden,
 D' Ibeer te bang, u vry gemacckt hebt uwe Steeden:
 Ons Phillips afgedanckt; en' vriendschap opgericht,
 Met Brit en' Franck: haer volck in u' soldij verplicht.
 Van dat gy aldereerst u' vryheids vanen zwacide;
 En' t Borgonjonsche lood des leevens draed afdracide
 Van uwen Veldheer, die, gezeegen in het stof,
 Besprenckte, met zijn bloed, het Delfsche Vorsten hof:
 Heeft onzen Koning staeg, met pijn, zich onderwonden
 Te dempen uwen naem: maer niemand noch gevonden,
 Diens herffen, steunend' op den arm van zijn geweld,
 Met list, of macht, u oit vermeestert heeft in 't veld.
 Wat isser uitgerecht? van elcken drop, vergooten
 Door Albas veile kling, een man is voortgesprooten.
 De stercke Batavier, verschrick'lick voor d' Ibeer;
 Bestormt hem in het veld: benaut hem 't woefte meer.
 De Vloot van ouds beroemt, in groote macht van kielen:
 Een yffelick gevaerd om alles te vernielen,
 Wat brachtse? twild gegolf, gesteigert wolcken hoog,
 Brack mast en' spriet, dreef schip op schip, en stietf' op 't droog.
 De hey van Turnhout spreeckt: den Admirant gevangen:
 Ten proncke meenig vaen, en' standerd, opgehangen,
 Vorst Maurits tot een Eer en' Arragon ten schand'
 Zwijs' ick van Heemskerck? neen; tgemoeed ontfteeckt en' brand,
 Ick berst' van spijt en' kan my zelve niet bedaren;
 Als ick bedenck, wat ons by Calpen is we' ervaren.
 De engte Gibraltars verschrickt en' nieuw'lings beeft,
 Zo dick een Hollandsch kiel op hare golven zweeft.
 En' t heugt noch den Ibeer, hoe d' Amstelsche matrozen
 Verdubbelden heur slag, met ongewachte pozen.
 Den Admiraal, half dood, ontschinckelt, met zijn stem
 Zijn volck dreef aen en' won 't: zijn leste woord had klem.

Een hittige matroos in 't ent'ren, toog en' fleurde
 Een Spanjaerd over 't schip, en' vol van vlamme, scheurde
 Zijn borst al razend' op, ick win 't, sprack hy, en' greep
 Hem 't hart ten boezem uit, en' gaf 't een bitse neep,
 Met zijne tanden, dat het knarste: 't wil niet smaken,
 Zey hy, daer is 't we'erom, en' sloeg 't hem in zijn kaken.
 Hier lag Tartessus roem. Dom onluck zat aen 't stier,
 En' list en' stae' gespoed vocht voor den Batavier.
 Ontrouwe Staetzucht; roof en' eigenbaet meinedig:
 'T ontzeenuwt oorlog: kist en' kas van munte leedig;
 En' ingegeeten schuld, den Koning heeft geport
 Te bidden, datmen strijd voor twalef jaren schort.
 Herschepten aessem, en', van nieuws, verga'erde schatten;
 Bellona weckten op, en' de'en den krijg hervatten.
 'T scheen Spinola, doe haest, een dubbel heeventijd
 Gekoeftert, zou' weer'om, de zwartgerande nijd
 Ten spijte, macht en' brein te zamen in gaen spannen,
 Om 't Zeeventallig Volck kloeckmoedig te vermennen.
 Wat doet hy? 't eenig flot, voor d'onverwonne Zeeuw;
 Het Berger schuilhol van de watertree'nde Leeuw;
 Kan tuigen van zijn komst' en' teffens van zijn vluchten.
 Geen ware vroomheid, maer 't geluck van goe' geruchten
 Heeft Spinola gedient. D'een eersrans op zijn hoofdt,
 Was 't ov'ren van Breda, dit's 't al, maer wie geloofst?
 Wie acht dit groot? Dian' vvas tienvverfhaers hoofds luister
 Volrond, en' vve'er gezet, den zil'ven pruick in duister.
 Zo meenig Spanjaerd', Wael en' Duitsch, door 't scherp vernielt,
 Ten loopgraev' ingestouvt; zo meenig mensch, ontzielt
 Van's leeger kommer: zoo veel schiats, met spae'n, verdroncken:
 Ten schans, ten dammen, en' ten grachten ingezoncken.
 Noch vvaegde Spinola: noch dreigde d'Eevenaer:
 Ofhy vervvinnen, of vvee'r ruimen zou' van daer.

Dus heeft men Krijg gesleept, om langh in twist te duren:
Krijg, die ick einden zal, in tweemaal twaelf uiren.

Schim van Spinola.

Wie stoort mijn geest? wie haelt my herwaerts op, en' quelt
Mijn ziel, die ruste zoekt, door 't onderaerdsche veldt?
De groote Rhadamanth en wou' niet dat ick leede
Den smaed en' hoon, die my een ydel snorker deede.
Hy baende my den weg. Wacht, zotten waenwijs, wacht
De boo', die u voorzeit den val van dommekracht.
Zo haest den ouden grim my zag ten oever spoeyen;
Hy, nu ter halver stroom; quam ras te rugge roeyen,
En' loed my geld'loos in, daer meenig reizer stond
Aen d'overkant gereed, het vrachtloon in de mond.
In, zei' hy, dat ick u, met ijl, ten oever zette,
Al voor ick geen en hael: Hy zei' 't en' eer ick 't lette,
Zo was ick over Styx: uit, sprack hy, maeckt u voort;
Zegt Cruz, dat ick verwacht' mijn vrachten streecker boordt.
S, Cruz. Wat galm is dit? ach my! hoe kom ick dus te vreezen?
Hoe schrickt, hoe ijst my 't hart! en zie ick niet het weezen
Van Spinola? of is 't een spoock? mijn lichaem trilt,
Gelijck het beevend ried, dat van een snorwind grilt.
Spinola. Leert waerheid, smadigh mensch, wiens cere zaeght gy klimmen
By Phillips, als de mijn'? die doch ter hoogster klimmen,
En' top gesteigert: door u' hoon ontluijstert werdt.
Waer was ick Spinola van Maurits oit benert;
Daer ick mijn Volck en' my niet wijslick heb ontoogen?
'T gevaer, dat ick voorzag? de verreziende oogen
Eens Veldheers, gelden meer, dan d'onversaegde moed
Des dommen bulderaers, die noo'loos quist zijn bloed.

Wacht

Waer heb ick niet somwijl de Belgicaensche Steeden
 Met tijd vermeerstert ? Doch gy Spanjaerds noch t'onvreeden ;
 Dat ick aen Maurits hoofd geen grooter luister gaf,
 Verdubbelt Fred'ricks glans , en' lastert my in 't graf.
 Mijn tonge kleeft , wie daer ? ick zwijm : geen doo' zo deluw ,
 Als ick; 'tlijckt Cuculi! *SP.* Zo zween hy uit de Veluw :
 En' zoo zal kortst u' Vloot , door mist bedeckt, met schand
 Verstroijen , zoo zult gy ontruimen 't Prinsfeland.
 Wat zie ick Volcks , eer lang , in Charons veerschuit vallen ;
 Door golf , of zwaerd verniet ! hoe graetw zie ick de wallen,
 Van die hy heeft geloft , en' die hy nieuwlings laed !
 'T is ver' genoeg , wel aen : de rode Dageraad ,
 Voorlichtster vande Zon , wil my niet langer lijden.
 Ick schey , en' wil voldoen de pijnelicke tijden ,
 Die my van Minos , by Cocytus loome vliet ,
 Bestelt zijn ; daer ick door een reet , en' anders niet ;
 Het Elizeesche woud kan zien , en' blijf gebonden
 Ter voller zuiv'ring , van de weereldlicke zonden.
 Beid , dat ick noch eens spreek : waer blijft gy zoo gezwind ,
 En' waeit voorby my heen , gelijk een lichte wind.
 Gelijk een blicksem berst in 't Oost , en' is gevlogen ,
 Dwers over , met een zwenck , daer Phoebus luickt zijn ogen.
 Gelijk een looze ster eerst onder d'and're schijnt ,
 Die schielick schiet ter ne'er , en' inder ijl verdwijnt.
 Of vreezde gy mijn arm ? wat zeg ick arm ? de wasem
 Van Santa Crutzen mond , en' uitgeblazen aefem.
 Want had ick eens gehemt , of hartelick gezucht :
 'T ellendig beeldsel waer vernietigt in de lucht.
 Doch 't was geen eer : mijn kamp staet open teegen Leeuwen.
 Ick schey van stonden aen gantsch Holland van de Zeeuwen :
 En' schiet het my in 't zin , ick maeckse met een slag ,
 Tot slaven van mijn Vorst , eer morgen schijnt den dag.

S. Cruz.

S. Cruz.

Rey van Spaensche Krijgsluiden.

H Et is van ouds heel vvel gezeit,
 Veel goeds en stopt geen gierigheid.
 Van overvloed en dijt noit vreck;
 Altijd zo leeft hy in gebreck.
 De heerscheid, die haer zuster is,
 En tast van d'and're zy' niet mis.
 Haer hebben sluft, die noit vergaet,
 En zet de vville pael noch maet.
 Gy vvijsen suft op deeze tvvee,
 Hoofdvijsandinnen van de vree.
 De strijd volgt uit de suffery;
 Elck vvaent het Recht is op zijn zy'.
 Het onderzoek bestaet daer in,
 Vit wien de Krijg had haer begin.
 Die wil dat daer een ander zwijg',
 Noemt Heerscheid moeder van de Krijg.
 Deez' roept'er teegen, ende zeit,
 Z' is dochter van de Gierigheid.
 De een, of d'and're zich vergift,
 Wie heeft'er dan van twee gemist?
 Wilt gy de nagel slaen op 't hoofd
 Geen wijsheid meer, als ons, geloofst.
 De Gierigheid heeft haer gebroed,
 En' Heerscheid heeftse opgevoed.
 V' Schoolsch Vernuft heeft haer gekleed,
 En' wel lichtvaerdig uitgereed.
 Waen wijsheid heeftse opgetoit,
 Daerom zo blijft' altijd beroit.

De Koning die zo veel bezit,
 Schiet stadig noch na verder wit.
 Zijn gierig oog al wijder ziet:
 'T veel hebben en vernoegt hem niet.
 Schoon hy zijn lange armen streckt,
 Van daer de Morgenzon optreckt;
 Tot daer die in het Westen daelt
 En 't hoofd in 't water onderhaelt.
 Schoon dat hy werd gebedden aen,
 Van Moor en beiden Indiaen:
 Haer rijcken oofd krijgt in zijn schoot,
 En alle jaers een zilv' re vloot:
 Noch helpt het niet, noch spijt hem, dat
 Hy voort de wer'ld niet om en vat.
 En' of hy die oock had allein
 Noch zouz' hem vallen al te klein.
 Dit most een grouw'lick evel zijn,
 En droeg't geen kleet van schoonen schijn.
 Zijn Geest'lickheid en' booze Hof,
 Die zijn bereidsters van dit stof.
 D'een leert en' zeit: houd voor een wet,
 Dat gy wel op u' grootheid let.
 Breeckt stadig deur: zet uit al vrij
 De palen van u' Heerschappij.
 Hoe gy u' schreeden meer verlengt;
 En' land en' volck u onder brengt;
 Hoe dat gy maect, dat u' gebiedt
 Een yder naebuir meer ontziet.
 Schoon of 't u qualick werd gegunt,
 'T hoort u al wat gy krijgen kunt.
 Denckt dan niet eens, of gy wel moet,
 Neemt zelf, eer 't u een ander doet.

Die vijand worden wil van vriendt,
 Vind licht een oorzacck, die hem dient.
 Die voordeel ziet, weet wel, terftond,
 Hoe hy zal breecken zijn verbond.
 De and're, als van hooger hand,
 Wil, dat haer Leer werd voortgeplant.
 Zy eifcht de Krijg; beloof en zweert,
 Den Heemel zal hem zijn vereert.
 Haer voegt wel 't zwaerd, dat geeft'lick is,
 Maer 't Weereldsch heeft zijn flagen wis:
 Dat, zeit zy, dwingt de kettery,
 En' brengt een scherpe vreeze by.
 Nae 't dreigend stael is dat daer blickt,
 Werd flucks de Godsdienst oock geschickt.
 Het Geest'lick woord nu niet en geld,
 De Leer verspreid zich door geweld.
 Die lessen maken hittig bloed,
 Een onverzadelick gemoed:
 Een hunger, die daer noit en scheid;
 Een afgrond van begeer'lickheid.
 Dus is 't by ons, wild volck, wild Recht,
 En' zoo de meester, zoo de knecht:
 Wy tasten over al maer toe,
 En' noit en zijn wy krijgens moe'.
 O Holland, die noch t'avond stond,
 Eens over Maes, op uwe grond;
 Wy weecken niet, of al 't geree
 Dat sleepten wy ten beuit eerst mee'.

TVVEEDE BEDRIIF.

Reinherte.

DE blonde Vchtend, scheid van Tithon, d'oude roncker,
 En' drijft, als inde vlucht, den hatelicken doncker.
 De schoone morgenstar jaegt voor haer 't nacht'lick heir,
 En' volgt van verr': de Zon stijgt uit het bracke meir,
 En' t wack're daggespan komt boven 't zichteind pogen:
 Den uitgespreiden glans verblickt Dianas ogen,
 En' zy verwacht haer beurt'. 'T gevogelt zich verheugt
 In 't nieuwgeboren licht, en' zingt en' springt van vreugdt.
 Apol' nu haest vol vlams, doet berg' en' dalen blozen,
 En' baed zich in den schoot van haer bedoude rozen.
 Amyntas die ontsluit zijn stal, en' drijft zijn vee
 Te grazen in het woud: alwaer hy Galatee,
 Zijn zoete Herderin, van verre ziet verschijnen:
 Die beid hy, en' zy mengt haer schaepjes met de zijnen:
 En' Thyrsis aen het Scheld, met Stroom en' Veldgodin
 Verzelfchapt, speelt een lied, van Phyllis en' zijn Min.
 Daer leeftmen vol vermaecks, vernoegt van duizend lusten;
 Maer ick, vol droefheids, kan een ogenblick niet rusten.
 Vitzinnig mensch; die eerst bestaen heeft, met een hout,
 Te rijden deur de golf van 't ongestuime zout.
 Een licht gevleugeld hout; het welck; in alder ijlen
 Zijn stierman dick verbaest, voert over duizend mijlen.
 Wat vvas 't, dat u bewoog? een onverzaed gemoed;
 Dat dom'ling aen 't gevaer, van d'opgezvvolle vloed,
 Zijn lieve lijf verpand, ten dienste van zijn tochten:
 Die noit en zijn vervult, en' altijd verder dochten.

Eerst lockt het vrend gewas : het ongemeen gediert :
 De huid, die haer bekleed. Och ! bleef het daer : men viert
 Niet 's aerdrijcks boezem : en' om wel , met lust , te graven ,
 Verheertmen volck'ren , en' maect vrije luy' tot slaven.
 Zo heeft de Koning Oost en' Westen Indiaen ,
 In schijn van heiligdom , gemaect zijn onderdaen.
 Maer bet uitzinnig mensch ; diens quae' gedachten vielen ,
 Op zoo een los gebouw van onze Scheldsche kielen.
 Daerom de heil'gen zijn verstoort. O schand'lick werck !
 Dat meer geacht wierd , als de diensten van de Kerck.
 Hoe meenig hooge Mis en zagmen doch niet schenden ,
 Om u' vervloecte romp gezwind ten stroom te zenden ?
 En' waentmen dat het ons zal dijen tot geluck ?
 Mijn droeve ziel , ach my ! wat smart , wat groter druck
 Beeld gy my in ? most ick , Vermander , u verkiezen ,
 Alleen , om dat ick dan terstond u zou' verliezen ?
 Heeft ons de Min gevoegt ? om de gevoegde twee
 Te scheiden wee'r door 't nat van d'opgeblazen Zee ?
 Of is 't een vreez' ? men weet , dat meenigmael de nachten ,
 Terwijl wy zijn in rust , ons voeren in gedachten
 Het afgedruckte beeld der zorgen , daer den geest ,
 Des daegs vol angsten , mee' bekommert is geweest.
 Den Heemel is getuig van al mijn droevig lijden ;
 Van tranen die ick stort : van ongemeene strijden ,
 Die ziel en lichaem voelt , gewentelt in verdriet ;
 Zo lang geen beeter oog u' blijde komst' en ziet.
 Gy zelf , Vermaander , weet ; hoe ick my heb gevonden :
 Doe , van 't onzalig schip , de kabel wierd ontbonden :
 U stierman wende : de matroos , de borst vol viers ,
 Het zeil toog in de wind : de ka was vol gezwiers
 Van Isabels gesleep ? hebt gy my niet bedrogen ?
 En' mint gy my te recht ? zo zaegt gy aen mijn ogen

Mijn hartenleid : het rood , dat op mijn wangen schein ,
 Allengs verbleickte , en ' in ' t leste gantsch verdween .
 Mijn borst wierd koud als ijs . Ick zag ' er u op letten ;
 Want gy , bekommert , zocht de pijn wat nee ' r te zetten .
 En ' wenckte hand en ' oog en ' boogt u heele lijf .
 De Vloot voer deur . Ick hiel mijn stracke lichten , stijf
 Gestert op u , tot dat de stralen my begaven .
 Om ' t schip (God hoede my voor ' t spooock) vloog stae ' g een ra-
 Die met haer schrale keel u maende tot het graf . (ven ,
 De moed ontzonck my , en ' t gesneeden harte , las
 Van weedom , porde my ten oever nee ' r te zijgen .
 De laeuw ' en ' zilte vloed ten ogen uit quam stijgen ,
 En ' golfde in het Scheld : der stroomen boezem zwol
 Van mijne tranen , en ' verheft ten boorde vol .
 De bruine Avond , bracht de bende van den duister :
 De Zon , in Tethys schoot , den dag , van al zijn luister ,
 Berooft had , en ' alom zocht yder mensch zijn rust .
 Ick , van mijn klachten moe ' , doch onverzaed , had lust ,
 Noch zin , en ' niet en kond ' ick onder dack geraken .
 Geen speelnoods by zijn kost mijn zwaren moed verimaken ;
 Maer d ' eenzaamheid alleen , gaf ' t harte plaets , en ' stond ,
 Tot zucht , geweent , gepeins , daer ' t al zijn troost in vond .
 Gy heiligdom , die ick met tranen heb gebedden ,
 Getuigt , wat ick te nacht onschuldig heb geleeden .
 Gy velden , daer de galm van mijne stem noch momt ;
 Getuigt , hoe dick mijn tong Vermander heeft geno ' mt .
 Een zuizing van een wind mijn harte dee ' vervaeren .
 Verheft gy , zaid ' ick , zoo verheffen haer de baeren .
 Het schip dat hobbelt , en ' de stierman is in nood :
 Breeckt , wind , u aefem , of Vermander die is dood .
 Wanneer ick Cynthia somwijl te licht zag blincken ,
 Zo riep ick , deekt u hoofd , of gy ontdeekt de pincken ,

Daer op de Zeeuw vast loert, verbergt u' klaer aenschijn,
 Tot dat de sloepen, en' Vermander veilig zijn.
 Wanneer ick dan we'erom haer sackel zag gescholen,
 Met wolcken overdeekt; sprack ick, laet hem niet dolen,
 Of al mijn zinnen zijn verdoolt: indien u heugt
 Met wat een lieve lust, met wat een groote vreugdt,
 Gy u Endymion wel eertijds plaegt t' onthaelen,
 Hebt deerenis met my: doet lichten uwe straelen
 Op mijn Vermander, eer hy in zijn streecken feilt
 En' door den doncker in zijns vijands handen zeilt.
 Dus was ick staeg om u vol angsten en' vol zorgen;
 En' bad den heelen nacht: tot dat ontrent de morgen;
 Zo ick noch was op weg (mijn gantsch bedruckte ziel,
 Door 't vvoelen afgeslooft) een slaep my overviel.
 Och droevig beeldsel van mijn smarten! of God gawe,
 Dat doch dit voorspoock, u, en' my, niet bracht ten grave;
 Och! of ick van u' mond deez' tijding mocht ontfaen,
 Reinherte, vveest verblijd; u droom is ydel vvaen.
 Hoe vreez ick, leider, neen. My dacht dat onze scheepen,
 Diep op des vijands stroom, haer vonden, als beneepen,
 En' allerzijds bestormt: gy, op den Ammirael,
 In dapperheid gemoed, sloegt met het vvoedend stael,
 Hieuvvt hand en' armen af, van die u boord beklommen;
 Of kloofd' haer beekeneel: som vielen af, en' zvvommen,
 Om 't lijf te bergen: som ten gronde zoncken ne'er.
 V' vroomheid leed' niet, dat doch iemand, met gevveer,
 Zich teegen u verhief. De vijand vvas gevveecken,
 Voor u' gevveld; vvanneer ten golven uit quam breecken,
 Een briesschend yfs'lick dier, tot hulpe van den Zeeuvv.
 'T wanschappen Wonder vvas ten halven als een Leeuvv;
 Schoot vier en' vlam, uit keel, en' gruwelicke blicken:
 Sloeg klauvven uit, en' toog het roer van 't schip in sticken.

Nu hief het zich om hoog, en' reez' gelijcks het boord,
 Smeet uit zijn schobbig eind' en' dreigde wreede moord,
 Met klaeuw' en' tanden: gy gewapent, met u' deegen,
 Vielt mannelicken toe, en' stond het moedig teegen:
 Tot dat het beeft getergt, u greep aen elcken been,
 En' (ach! wat grouwel!) scheurd' u' lieve lijf in tweeën.
 Doe viel het af, en gaf een schrickelicke schater:
 De visschestraert, beroerd' het grondfop van het water;
 Dat, opgezwollen, ras ten steile bergen stond;
 En' stolpte Schip, Matroos, en' Stierman, op de grond.
 Hier schoot ick op en' zag al't nare spooock verdweenen;
 Den ijsselicken droom dee' my wel hart'lick weenen.
 Protefiläus trad mee' t' Aulis inde vloot;
 En' was den eersten Grieck, die bleef by Troja doodt.
 Zal Hantwerp Aulis zijn? zal Wilmstad Troia weezen?
 Vermander, zal m' u' naem Protefiläus leezen?
 Zoud' gy dan, moedig mensch, de wond'ren van de zee
 Wee'rstreeven, dat alleen de groote Perféus dee'?
 Zou' t't moog'lick zijn, dat ghy een Leeuw ten stroom aenrände,
 Dat Hercules, wel eer, maer dorst bestaen te lande?
 Zijn rouwe lijf was doch voor zulck gevaerd gemaect:
 Gy voor een man: u' naem, Vermander, niet verzaect.
 Ach my! wat gae ick aen, bedrouffte van de vrouwen?
 Of ick doch wederom gezond u mocht aenschouwen;
 Met wat een hart, mijn ziel, zoud' ick u teegen gaen.
 Als Chariclea heeft Theagenes ontfä'en,
 Wanneer hy, vol van vier, de vijand'licke zwaerden
 Gebroocken, quam gedaelt in't diepste van der aerden;
 En' doold' onzeecker, in den hol van Thiamis,
 Tot dat hy vond zijn licht by dood en' duisternis
 Zo zou' Reinherte haer Vermander oock ontmoeten;
 En' overstolpen hem met vreugd: zy zou' hem groeten,

Gelijck Afrëa plag des morgens Celadon ;
 Eer hem jaloursheid storte in 't zwalpen van Linjon.
 Zacht, dat ick stil vertreck' en' smoor' alleen mijn klachten ;
 Ziet Isabel komt oock hier heim'lick t' eind' verwachten ,
 En' heeft Heer Waremond, den Raed, aen hare zy'
 Bestschuil ick achter 't lof van deezer wil'gen rij.

Isabel. Waremond.

M Et dat een blijde rust, van twalef ronde jaren,
 Op al te vlugge rae'n, was (leider) deurgevaren ;
 Ontviel my noch mijn Heer. Zo zietmen d'eene druck,
 Veeltijds verzelschapt, met een ander ongeluck.
 De wedulicke stand vervormde half mijn teeven.
 Ickliet den pronck te hoov' en' hadde my begeeven
 In't geestelick gewaed, op hoope, dat de klos
 Mijns leevens, ongewart zijn draed zou' breecken los.
 En' dat een vord're vree' de jongste mijner dagen,
 Geoeffent onder God, ten einde zoude dragen.
 Maer ydel was mijn hoop. Vorst Phillips, opgeweckt,
 Door niet zijn eigen geeft ; 'T geheim te zamen treckt :
 Men zift de woorden in 's Bestands verdrag begreepen,
 Met een krijgzuchtig hart. Veel vinden haer beneepen,
 Om dat de Bataviërs gekent zijn vrije luy',
 Niet plichtig aen d'lbeer : hier drijft een dwerse buy
 Door 't midden van den Raed. Elck wil zich onderwinden
 Den strick van deeze knoop arglistelick t'ontbinden.
 Al 't ingebracht bescheid werd neuswijs onderzocht :
 Den stercksten hoop, die wint : de banden zijn ontknocht.
 'T geheim besluit den zin des Konings te verklaren,
 Als waer't met vrije luy', doch zonder datse 't wären.

De krijgbazuine blaeft , men klinckt den oorlog uit :
 De groote Mars , die dorst na bloed , en' brand om buit .
 Ick 's lands voogdes , door 't vier van ijverzucht gedreeven ,
 Zal in mijn ouderdom mijn hart ten oorlog geeven .

En 't lot is ongewis , wie overwinnen zal ,
 Of Phillips dwingt den Leeuw , of komt 'er mee' ten val .

Waremond. Wanneer de mensch altijd de weerd zal beroeren ,
 En' met een nijdig hart zijn brandend oorlog voeren .
 Wanneer die onder leit , nae een herschepten aem ,
 Weerom van nieuws te been , zijn macht zal trecken t'saem ;

En' rusten zich ten strijd : wanneer zy , die verwinnen ,
 Des roofs en' bloeds noit zat ; als arm en' dol van zinnen ,
 Moordgierig , zullen voort deurbreecken ongestut :

Zo kand'er niet bestaen . Een Rijck werd uitgeput
 Van al zijn schar en' goed : de Kercken ende Steeden ,
 Te gronde toe , verwoest : de Godsdienst en' de zeeden
 Bedorven , en' geschend . Het land leit ongeteelt ;

En' 't ov'rig bouvolck zit gescholen , en' verdeelt

In stroije hutten , laeg gedoken op haer palen :

Onmachtig , om den Heer zijn schatting te betalen .

Verscheurde Duitland , tuigt hoe hoog gy zaet in eer ,

Hoe weeld'rig , en' hoe laeg gy zijt gevallen ne'er .

Die van verwoesting zijt een spiegel voor den volcken :

Daer d'afgrond is van moord : des Rijns gerode kolcken ,

Van menschen bloed geverwt : en' wie ziet noch den tijd ,

Dat Maegdenburg eens rust , en' Praeg niet meer en lijd ?

Isabel. Al dat gy zegt , is waer : en' ging het my nae wenschen ,

Men zaeg , noch twist , noch strijd : maer vrede by den menschen .

Het woedend' oorlog is een vuile kiel ; die krielt

Van boosheid : een gedrocht , dat alle ding vernieft .

Doch d'opperheerschappij van Phillips Grootevaders

Die weekt hem op , die koockt zijn bloed en' zwelt zijn aders .

Waremond.

Hy brand en' berft van spijt , als hy ziet afgeknot
 Het rijkfte en' beste deel van zijner oud'ren lot.
 Zo Phillips grootevae'r zijn opperheerschappije
 Te breed niet had gevoert : zo hy , Mevrouw , de Vrije
 Vit Slaven had gekent ; en' , in zijn eed bedocht ,
 Dat hy aen't voorrecht van de Steeden was verknocht :
 Hy had op deezen dag noch wetten voorgeschreeven ,
 Als Holl' en' Zeelands Graef : hy waer' alnoch gebleeven
 De Heerschap van den Vries : noch zouden d'oude Rijn
 Den Yffel , Maes en' Wael zijn goude stroomen zijn.
 Mijn uitgeberfte tong te verre los zou' breecken (spreecken .
 De vreez' voor straf maect schuw. *Isab.* Gy meugt wel veilig
 Ick heb geleert het oor te leenen aen't verstand :
 En' min een wijze les. *War.* Mevrouw , dit kleine land ,
 Van allen eeuw , voor vrij bekent , heeft kloecke mannen ,
 Geduirig , voortgeteelt : een volck dat als verbannen
 Hiel alle slavernij : doe Holland , uit het wack
 Des modders , 't groene hoofd eerst jeugdig boven stack.
 'T vermeerdert maegschap zich den Rijnstroom langs liet hooren .
 En' als den aenwas buir en' vrenden quam ter ooren ,
 Wies teegen haer de nijd. Men nam een Landvoogd aen ,
 Om , onder schut en' scherm , de vrijheid voor te staen.
 Die gafmen macht en' goed : de macht stond hem beschreeven ,
 Goed wierd hem toegevoegt , om Graeff lick van te leeven.
 Het volck dat voormaels in ghuchten was verspreid ,
 Besloot zich vast in Stee'n : eenvoud , godsdienstigheid ,
 En' tuchting , stack daer uit. Der Graven ijver , brande
 Voor 't Christendom , van hier , tot in den Heil'gen lande.
 'T Bataeffsche Kerstenzwaerd , den Mahumet verwan.
 De domme Mupthijs vlo'o'n met haren Alcoran.
 Der Leeuwen vlagge zich de weereld deur liet blijcken ;
 En' Hollands naem , die klonck in alle Koninckrijcken.

(Hoe

(Hoe vierde Floris roem drong alle Hooven in,
 Getuigt Clermond, en' haer nieuſgierige Gravin.
 Heillooze Vrouw! de luſt en' keurigheid der oogen,
 Heeft Floris, heeft haer man, en' haer, in 't graf getoogen.
 Hy ſchrickt, die des gedenckt: zy had den ouden Heer
 Veel hooren berſten uyt, van Floris deugd en' eer;
 En' van zijn groote da'en. Och, mocht het u behagen,
 Clermondsche Graef, zey zy, dat deez' mijn oogen zagen
 Den vroomen held: diens lof, diens naem gy zoo verheft.
 Hy ſprack, gy zult, eer lang, hem zien, die overtreſt
 De Vorſten onzer eeuw: om u wil ick bereiden
 De ſtrijdbaen van de deugd: daer op ick zal beſcheiden,
 Al wat ons 't ſchel gerucht van vroomheid heeft beroemt;
 Zo ver' men ſtijve Wael en' ſtercke Duitschen noemt.
 'T beroep was daer, in ijl zich Floris derwaerts wende,
 En' wierd verklaert het hoofd van al de Duitsche bende.
 Ter uire van den ſtrijd, de Grave van Clermond,
 Met zijnen echtgenoot, op hooger tinnen ſtond.
 Zy zag der vroomen baen, en' meenig helde teecken,
 En' wapens heurder ſtam: doe ving zy aen te ſpreecken.
 Mijn Heer, vergeeft my, dat ick van u' heuſheid bidt
 Wie hier zy Hollands Graef. Clermonder Heer verhit
 Op d'eifch van zijn gemael, begint daer op te zwellen,
 Van ſmart, died' ouden eer als jonge komt verzellen.
 Als iemand zich miſtrout van eigen zelfs waerdij,
 En' keurtf een ander toe. Hy treed van hare zy,
 En' berſt en' dondert uit: 'k zie d'uire, dat ick ſmaecte,
 Waerom u' geile luſt na Floris by zijn haecte.
 Gy brand van nieuwe min. Dien wapenrock aenſchout,
 Daer op de roode Leeuw blinckt in een veld van goudt:
 Die deekt hem: maer ick zweer by d'euvel, die ick voele,
 Gy zult van avond zien, den moord van uwen boele.

Met klam hy razend af, en', als van eenen wesp
 Gesteecken, woeld' als dul; en floot zich in de gesp
 Van 't harnas, dat niet meer die oude lee'n en paste.
 Hy ree' ter baen, en' flucks der Walen hoofd belaste
 Te bieden Floris punt: terstond liep 't mompelwoord
 De Walsche bende deur, 't geld Floris, Floris moord.
 Hy vroomer held, wierd daer berent, van alle kanten
 Bestormt, besprongen van Clermondische trawanten.
 Hy zag zijns leevens eind', en viel, met een geschreeuw,
 Den moorders in; en' hieuw en' brulde als een Leeuw.
 Nae meenig vijand, die hy ne'ersloeg metten zwaerde,
 Goot hy zijn adem uit, en' viel ontzielt ter aerde.
 Dit euvel schouspel zag de vroomme Graef van Cleef
 Met grooter leed: ick voer, zei hy, mijn doode neef
 Niet meede zonder wraeck: Clermonder, dat 's u teegen,
 Sprack hy, en' reeg terstond den ouden aen zijn deegen.
 D'onrechte ijverzucht, kreeg daer verdiende loon,
 En' wierd, op eenen dag, de oorzaeck van drie doo'n.
 Rampzalige Gravin, om haren smaed te delven,
 Sterft, xeyl', onnooz'le, sterft; en' zy verdee' haer zelven.
 Dit lang verhael verlet misschien mijns vrouwen oor.
 Clermond's valsche daed vervoert my buiten spoor.
 Een grouwelicke moord, en' die, nae mijn gevoelen,
 Met al den Oceaan niet af en is te spoelen.)
 Maer zegt my, Waremond, kent gy oock mee' den aerd
 Van 't Neerlandsch Volck? hiel 't wel hun Vorsten wat in waerd'.
 D'inbeelding, by zo vrij, gelijk gy zegt gebooren,
 Gaf die geen losse toom? werd eerbied niet verlooren
 Daer eeven eedel stof? dat al te vrij verstand,
 Verwaent het niet te veel? en' springt als uit den band?
 Gelijk een huisgezin, geteelt van eenen vader,
 Niet teffens werd besprengt, met een gelijken ader

Esabel.

Waremond.

Van

Van zeegen , maer in klein getal eenzich verheft ,
 Die , of in herffen , of in krachten , overtreft .
 Ziet , zoo in Buirten , zoo in Dorpen , zoo in Steeden .
 Hoe meerder volcks , hoe meer zijn d'uitgefteecken leeden .
 Gelyck dan fcherp vernuft , een minderken nis buigt .
 Zo oock gemeen verftand , zich voelend' overtuigt ,
 In een , die van geboort' niet min is dan zijn broeder
 Wijckt van zich zelfs , verzoeckt een ftercker tot zijn hoeder .
 Ontziet de wijsheid ; reickt den teugel van 't gebied ,
 Den mannen , dieze voegt , op dat het al gefchied'
 Ten dienfte van 't gemeen : om reegel , en' om wetten :
 Om recht te fchaffen , om 't geweld een pael te zetten .
 En' om het hoofdbestier te zien in meerder glans :
 Werd hem , die daer fteeckt uit , gegeven d'opperkrans ,
 Ten luifter van het land , en' tot een fchrick van buiten :
 Om met ontzach en' eer 't gunt heilzaamft' is te uiten .
 Die wint een groote lof , en' maect door vroomde dae'n ,
 Dat zijn verdienften , op zijn Naezaed overgaen .
 Zo gingt den Bataviers : die eerst tot Vorften namen
 De vroomfte van het volck : en' zagen in 't beramen ,
 Op d'ee'ldom des gemoeds , op d'eere van 't geflacht ,
 Op kloecke daden , op de hand en' arm van kracht ;
 En' op het wijs beleid . Doch met een Vorft te kiezen ,
 Noit wouden in 't geheel het hoog gezag verliezen :
 Maer deilden d'heerschappij , de Vree' , het Krijgsgefchil ,
 De keur van Bondgenot , ftond al niet aen zijn wil .
 De Vorft en mocht het land , niet , nae zijn luft , belaften
 Met nieuwe fchot : de wet verboo' hem toe te tasten ,
 Maer liet hem zijne bee' : die 's volcks bezorgde Raed
 Hem fchonck , of affloeg , nae men 't vond , of goed , of quaed .
 Schoon iemand leen bezaet van Hollands ouden Grave ,
 Geen manfchap dwong dien , dat hy zich met hem begave

Ter heerevaerd', dan met bewil'ging van het land:
 De Vorst en 't Volck most zijn van cenderley verstand.
 Zeit niet het oude schrift, dat, als men deur de baren
 Van 't holle meir noch mocht der Graven zand bevaren;
 De Heerschap deeze Stad, en' Vlerding en' den Dam
 Des Rots en' Amstels, voor zijn schuld, tot borgen nam:
 Betemde d'eischers, eer hy kon' ten hoogte stijgen,
 En' van den Batavier de blijde hulde krijgen?
 Al 't voorrecht, d'eene Stad, of d'ander, toegebracht,
 En' by de Vorsten, of geschoncken, of verkocht:
 Daer mee' zy willig van haer heerschappij aftaken,
 Bleeft aen de Steeden vast: men wou', voor alle zaken,
 Dat, als m' een Graef ontving, hy wierd met eed gehecht;
 Aen 't oud, by elke Stad verkreegen, kost'lick Recht.
 Hoe zeer het Volck we'rom den Vorsten was geneegen;
 Hoe ongemeen; daer van getuigden, allentweegen,
 Haer ijver, huld en trouw: haer ongeveinsde grond
 In 't schèiden van den geen, die hare Hoogheid schond.
 De Koning Phillips doch haer al voor ontrou melde.

Ifabel.

Waremond. Zy noemden ontrou hem, die haer voor ontrou schelde.

Ifabel. Men had hem huld gedaen, zo most hem huld geschie'n.

Waremond. Huld op een teegeneed, en' onder een Indien.

Ifabel. Zal dan een Koning van zijn Volck hem laten binden?

Waremond. Die Batavieren zoekt, zal vrije luiden vinden.

Ifabel. En' wist dat Alba niet? hoe blies hy zulcken vier?

Waremond. Door d'opgeleide Tiend' en' Spaensche Soldenier.

Ifabel. Hy was den Koning trouw en' van een kost'lick weeten.

Waremond. Oock, doe hy lijf en' ziel wou' leggen bey' aen keeten.

Ifabel. Hy wou' de ketterij verdempen nieuw gegroeit.

Waremond. Verlooren is 't gedempt, daer 't God niet uit en roeit.

Ifabel. Dit schimpige vervvijs vvy dickmael van haer hoorden.

Waremond. Zo zijn 't dan niet de mijn' maer 't zijn ons vijands vvoorden.

Maer

- Isabel.* Maer of haer heele Staet van ons eens wierd verraft ?
- Waremond.* De groote Wilhelm lei' de banden al te vast.
- Isabel.* 'T geweld verwint : de munt bedriegt wel d'een of d'ander.
- Waremond.* De zeeven Volck' ren zijn een ketting aen malkander.
- Isabel.* Wie houd by yder 't roer ? de Ed'len van het Volck ?
- Waremond.* Oock 's vroeds gezanten uit de Ste'en en 's Landschaps Tolck.
- Isabel.* Maeckt elck zijn Hoogheid ? of zijn z' een in zeeven namen ?
- Waremond.* Elck blijft zijn Vrijheer , maer de zeeven zwoeren samen.
- Isabel.* Deschat ten oorlog , werd die vreedig wel bereid ?
- Waremond.* Gantsch trou : by yder nae 's machts eevenredenheid.
- Isabel.* Nu geeftmen wel , niet doe 't van Alba wierd bedongen.
- Waremond.* 'T scheelt , datmen willig geeft , of datmen geeft gedwongen.
- Isabel.* Hoe willig ? meent gy dat men geeft al heusch en' bly ?
- Waremond.* Die voor zijn vrijheid geeft , koopt zich uit slaverny.
- Isabel.* Wat wistmen of 't niet doe oock diende tot haer vrede ?
- Waremond.* Daer was geen oorlog ; roof en bracht de vree' noit meede.
- Isabel.* Kan datmen zoo daer geeft wel duiren voor altijd ?
- Waremond.* Dit volck haelt rijkdom zelfs uit haren zwaersten strijd.
- Isabel.* Nu moet Vorst Phillips dan den Rijksten overvallen.
- Waremond.* De rijkste zijn te sterck van water en' van wallen.
- Isabel.* Hoe 't water wijder is , hoe veiliger is 't zeil.
- Waremond.* Maer onzen Loodsman kent geen Zeeusch noch Hollandsch peil.
- Isabel.* Wie weet hoe 't zal vergaen ? komt laet ons bey' vertiecken.
- Isabel.* Wy zullen hooren wat het einde zal ontdecken ;
En' zijn als onbekent. Och ! of iet goeds geschag.
- Waremond.* De tijd , de tijd , die brengt de waerheid aen den dag.

Rey van Roozendaelsche Huisliiden.

Gelukkig zijnze , die in goe' besloote Stee'n
Haer zelven hebben ne' ergezet :

D

Nac

Nae haren arbeid, rusten zy haer moede lee'n
 Des nachts, wel veilig op haer bedt.
 Offchoon haer deuren vast verzeekert voor aen straet,
 Van slot en' grendel zijn voorzien,
 Noch isser nachtwaeck, die daer d'oogen staec'g op slaet;
 Op dat haer niet en zou' misschie'n.
 Of schoon zy's morgens, als de Zon op't hoogen is,
 Ontwaeckt eerst koomen voor den dag;
 Noch geeft de winckel, of de kunst meer spijs ten dis
 Dan iemand's middags nutten mag.
 In't zweet zijns aenschijns wint daer weinig man zijn brood;
 De handen zijn hem niet vereeld,
 Nochtans zo zietmen, by den burger, zelden nood,
 Maer wel zo zietm'er dert'le weeld,
 'T is niet geleegeen in de sterckte van de hand,
 Dat iemand daer veel goeds vergaert:
 'T vernuft gesleepeen, en't gelouterde verstand,
 Verkrijgt een Rijckdom metter vaerd.
 Den tijd, die 's avonds d'een of d'ander over heeft,
 Wanneer hy werd zijns handels moe':
 Hier, zijnen nabuir; daer, zijn vriend ten besten geeft,
 En' hoort wat nieuws, of brengt wat toe.
 De gantsche Weereld, gaet daer over haren baen,
 En' werdt'er door de Krijg gescheurt:
 Die Vorst was meester, deeze zagmen schand'lick slaen,
 En' geene wachtte noch zijn beurt.
 Dus, buiten kommer, houd men't daer als voor een spel;
 Elck brengt het voor een klucht mee' t' huis.
 Maer weinig dencktmen, als men warrem zit en' wel,
 Op veeler menschen bitter kruis.
 Wy, die daer zitten, wijd en' zijd, verspreid in't veld,
 En' niet voorzien van muir noch wal;

VVy, zijn een roofgoed', van der Krijgeren geweld.

En' lijden duijg overval.

VVanneer wy 's avonds, van ons arbeid moe' en' mat;

Een uir, of drie, wel wenschten rust;

Een rot van Krijgsvolck, dickmael ons zo prickelt, dat

Ons, leider, 't slapen niet en lust.

En' die soldaten, die ons billick moesten zijn

Een trouwe bystand in de nood;

Onz' eigen vrienden, die verloch'nen haren scijn,

En' maken zelf ons kael en' bloot.

Meeft alle jaren, krijgen wy de slag op 't hoofdt

Van rochten die ons vallen zuir:

T onrijpe kooren werd te vlucht van 't veld gerooft;

'T gebergde sleeptmen uit de schuur.

Och die de zwaerden, die van beide zijden staeg

Gevvettet werden op de snee';

In ploegen ijzers eenmael doch verandert zaeg

En' 't Neederland in gulde vree'.

Och, die gelukkig, voor zijn sterfdag, eens mocht zien

De goede zaeck zo verr' gebrocht,

Dat een bos pijlen, in getal van zeeventien,

Te zamen bondig waer' verknocht.

Zo lang de Spanjaerd hier beneden heerschen zal;

En' zie ick noit dat ick begeer';

Spant Ne'erland samen, doet u' ruimen stad en' wal;

Ontlast u' eens van dien Ibeer.

Zacht, daer is iemand, die my in mijn reeden stoort:

Ick zwijg' en' heb gedaen, komt maken wy ons voort.

DERDE BEDRIEF.

Balanfon. Santa Cruz.

Balanfon. 'K Hou' t Prinsseland bezet, en' allefins de kreecken
 Van wachten wel voorzien. *S. Cruz.* En' onze vloot gefteec-
 Deur' t Zafrings gat, verthoont haer weer op' t ruime Scheld, (ken,
 En' dreigt den Zeeuw, van ver' een zichtbaer fcharp geweld.
 Wie bracht oit zuleken fchrick? wie dorft oit, van te vooren,
 Maer dencken dat ick doe? zo, zoo, gy zijt verlooren,
 Gy trotse Bataviërs: dit is den zwaren dag
 Van Crutzen blicksem en' gegruwde donderflag.
 Wie zal ons wederftaan? of wie zal ons beletten
 U dijk te klampen? en' de voet op' t land te zetten?
 Gy zijt in lij': want waer verwacht gy' t groot getal
 Van kielen? giffing mist: gy heeft vast over al.
 'T zy datmen by de Hont' fchijnt Valckenis te dreigen,
 Om heel Zuidbeverland te maken's Konings eigen.
 'T zy datmen, deur de kreeck, den Batsen toor' n voorby
 Na Bergen drijv' en' klem dat van de waterzij
 'T zy datmen verder loop', en' land, en' legg' aen kolen
 Het volck van Scherpenes, en' Portvliet, achter Tolon
 'T zy datmen we'r fchiet op, en zet het aen de flijck
 By Weemelding: 't zy datmen tarn' aen Maertensbijck:
 Of datmen lager storm' op die van Staveniffe,
 Ten fchrick van Colijnsplaet en' Kats en' Emeliffe.
 'T zy dat, (wanneer de vloot wat dieper' zee waert holt)
 Men krijg' den oever, die zijn naem van Ziring grolt.
 Of damen' t Volckerack tot Wilmftad toe zie krielen
 Van Spaenfehe zeilen, en' vol volcks geftopte kielen

Zo dat van 't Prinsseland , tot op Odulphus plaet ,
 Scheepsboorden vastgeklampt ons dienen tot een straet.
 Ick zie al , Bataviërs , ick zie de uire naken ,
 Dat ick my meester van u ' binnen stroom zal maken.
 Dat Oelofs droogt' my is ten stercke schans bereid ,
 Dat Wilmstad toevalt , en' den Zeeuw van Holland scheid.

Balanfon.

Dat een verbaestheid zy voogdesse der gemoeden ,
 Den volck' ren die gy noemt , kan ick al wel bevroeden.
 De groote jaren , die den bouwer , stijf en' sterck ;
 Met woelend' onrust , heeft versleeten aen dit werck.
 Een schat van kosten , tot de rusting , uitgeschooten.
 'T lang marren ; zoo veel meer verschrick' lick , als 't vergrooten
 Van 't nakend quaed (ten vaer' en' angste van de ziel)
 Daer door met groover beeld geschildert in haer viel.
 Dit al maect vreez' : maer om by Valckenis te landen ,
 Mijn Heer ; een vloot leit rec' , die op haer los zal branden.
 Zuidbeeverland , bezet van Thienen , is een streck
 Van alle kanten vrij ; en' zachtmen deur de kreek ,
 Na Bergen , daeltmen voort wat binnen op de stroomen ;
 Wat middel raemt gy , om wee'rom te rug' te komen ;
 Zo 't wee' r u niet en dient ? zo een deurgaende tij ,
 Met voorwind , niet in al' s , u nae ons wensch gedy' ?
 Werckt gy geen wonder , zoo kan ick , van nu af , voelen ,
 Hoe jammerlick de vloot haer zal te schande woelen.
 'K zie Carey drijven af van Lillo , 'k zie de macht
 Van scheepen , die daer leit , aen' t Keizers hoofd , te wacht ;
 Daer by gevoegt : ick zie te Bergen kielen proppen
 Met Krijgsluy' , die de stroom van acht' ren zullen stoppen.
 En' neemt men land ? kan niet Vorst Fred' rick , overal ,
 Haest by zijn ? hy verwacht maer , waer men landen zal :
 Zo zal men daer gezwind zijn wisse boden vinden ,
 Om flucks te doen bescheid. Hy oordeelt als de blinden ;

Die, zoo de vloot recht uit, een wel bevallig stuck
 Dat anders toeschrijv' als u' naem, en' wonderluck.
 Denckt eens, met wie gy strijd, des grooten Hend'ricks daden
 Zijn over lang bekend: de zwaer' ontelb're schaden,
 Die Phillips van hem houd, zijn straomen totten bloed';
 En' smarten bitter, dat' hem drucken in 't gemoed.
 Ick wil u' hittig brein, ten toorne, niet verveelen,
 Met wercken zijner jeugd: laet maer u' zinnen speelen,
 Op wond'ren, die hy dee', nae dat hy heilig zwoer,
 Voor zijne Bataviers, te zitten aen het roer.
 Het eerste loff'lick stuck was Grol: alwaer hy toonde,
 VWat vroomheid, wat vernuft, en' wijsheid by hem woonde.
 Ons Konincklicke Volck, stond aen d'omvangen perck
 Zijns leegers, als versuft, en' ijsde voor het werck:
 En' hy voor aller oog, in viermael zeeven dagen,
 De zeegekroon heeft, tot verwond'ring, weggedragen.
 Van dat Apol, die op zijn gulde wagen zat,
 Des Heemels gordel nu wel driewerf twintig mat;
 Heeft noit de Batavier ons zoo veel afgewonnen,
 Als dapp're Fred'rick op de leste zeeven Zonnen.
 De Stad, daer by men zwoer; diens overgang men hiel
 Wel zuerder, dan of oit den hoogen Heemel viel:
 Die scheen, als voor geweld en' alle storm onwanck'lick,
 Van water, van moerasch, en' schanssen onbeganck'lick:
 Was niet voor hem bevrijd. Hy heeft de diepe moer
 Gedroogt; d'onganckb're weg gemaect een harde vloer:
 De wat'ren afgetapt: hy heeft een dijck geschooren,
 Daer Grobbendonck voor schrack, en' gaf zich half verlooren.
 Vorst Phillips grof geweld, tot stormen aengeleid,
 Viel schandelick te rugg' en' sloug tot ydelheid.
 Men toog ten Veluw in: wat dorst niet hoogmoed dencken?
 Een licht zou' zien ons Ros; Eems, Vaert en' Amstel drencken.

Den uchtend t' Amersfoort, den schoonen dag, men nam
Tot Utrecht, d'avondrust zou' zijn ten Rijcken Dam.
De schrick dee' hier en' daer den bangen mensch vast zuchten:

De bloode schoeiden al de voeten, om te vluchten.

Doch Fred'rick zag niet om, maer stond, gelijk een muir,
Geveft: zijn hand viel schets, hoe lang, hoe meerder zuir.

Die, met vermeer'le tong, gantsch Holland af wou' loopen,

Den veil'gen houman en gezeeten burger stroopen;

Nam zelf de vlucht: het merck van zijne wonderdaed,

Bleek, Amersfoorder, aen u zeevendaegschen Raed.

Doe Montecuculi de spinde, wierd geflooten,

Van't stercke Weezel, en' d'Ibeer daer uit gestooten.

De Bosschenaer vernam een veldgeschrey; gezwier

Van vreugd: op elke spies ontstack een zeegevier.

Den grooten Heind'rick, me'er gemoed, als van te vooren;

Schoot scherper blick sem uit, liet zwaerder donder hooren.

Des Grobbendonck bezweeck, en' voelde al te ras,

Dat d'onverwonen Bosch, by Fred'rick winbaer was.

Dat scheen doe zijn geluck: die kans moet nu verkeeren.

Beleid was daer, en' oock voorzichtigheid te leeren.

De Koning heeft aldoen zijn Santa Cruz gemist.

'T is vvaer; daer uit vverd nu, by my't verlies gegift.

Wie heeft mijn hand, oit min, als goddelick vernomen?

Ick vvenschte, dat gy vvaert oock op de Zeeusche stromen.

De zeege hiel ick vvis. *S. Cruz.* Ick zal daer doen bescheid.

Zo vvel als hier, de strijd gaet aen op mijn beleid.

De vvind en' t'vvee'r, doen vvel't voorneemen vvat verand'ren.

'T hangt aen mijn vvil: ick, vvind, en' vvee'r verstaen malkand'ren.

'T begin is vvonder goed en' heeft een schoonen schijn.

Ick meen, eer lang, zo zal het einde beter zijn.

S. Cruz.

Balanfon.

S. Cruz.

Balanfon.

S. Cruz.

Balanfon.

Balanfon.

Balanfon.

S. Cruz.

Balanfon.

S. Cruz.

S. Cruz.

Reinberte.

HOe beeft mijn teed're hart voor d'opgang van de morgen!
 Te meer den avond naeckte, te mee'r verzwact mijn zorgen.
 De liefd' en' kommer, dreef my ylens hier na toe:
 En' hoe ick naerder kom, hoe min ick ben te moe'.
 Ick heb my in den ring, des leegers, hier verstecken,
 En' hoor' vast heim'lick om, hoe dat de luiden spreekken.
 Wiens inzicht wat bevalt, wiens oordeel datter streelt:
 Geen woord en is zo goed, dat mijne wonden heelt.
 VWant gae ick maer alleen met mijn gemoed te rade,
 Zo voel ick by my zelv' een voorspooock van het quade.
 Ick zie het onheil als angstvallig te gemoet,
 Dat my voor zijne slag te meerder schricken doet.
 Hoe zeer, hoe zeer had ick van groot geluck te roemen,
 Zo'k u, Vermander, maer gevangen hoorde noemen.
 Zo gy, de dood ontslipt, gezeeten waert in vree',
 Daer Koning VVilhem 't slot zijns woonings vesten dee'.
 Daer nu zijn Haeg, door 't lof der boomen schoone kruinen,
 En' huizen hooger top, verschuilt de minder duinen.
 Daer zelfs, door Maurits hand, de Vorst van Arragon,
 Ten beuit geschort, in koy most duicken voor de Zon.
 Iek ging'er heen en' zou' niet lang u aenzien derven,
 Maer van Vorst Fred'rick zag ick veilig te verwerven;
 Dat zelfs u' Ridders woord, gegeeven tot een pand,
 En' waerborg voor u vlucht, u stelde buiten band.
 Dat gy, dat ick, met u, (op 't zoetste van den dage,)
 My vullen zou', met al de wellust van den Hage.
 Alwaer des Vivers koelt' een verschen adem geeft,
 Die deur het eeck'le blad en' groene linde zveeft.
 VVanneer zy vverd gelaeft van 't nat der klare Beecken
 Die zuiver, als Cristal, uit vvitte bergen leecken.

Of daer een dubb'le Ry van boomen , hart en' zin
 Verluft , en' s avonds dient den wand'laer en' de Min.
 Daer d'een verliefde tack deur d'and're komt te breiden x
 En' leert hoe reine Min't opwassend paer moet leiden.
 Of daer het Bosch niet streckt het zwijn ten wildernis ;
 De wolf ten roofnest : maer der joff'ren lusthof is.
 Als duizend menschen haer gemoed'ren daer verzaden ,
 Hier , in het vrolick groen , daer , in de wandelpaden :
 Gezeeten laeg , of op een hoogt' , of in't verschiet ;
 Zo verr' het wacker oog ten Boschwaert inne ziet.
 Door dit vermaeck , zo zou' de smart , der ongelucken ,
 Verzachten ; u en mijn gemoed te minder drucken.
 Tot dat een bly rantsoen (och ! laet het zijn gestelt
 Zo hoog als 't wil) voor u zou' weezen aengetelt.
 Maer ach , wat vley ick my : waer van mag ick vermanen ?
 Het vallen van de nacht doet bigg'len heete tranen
 Ten bleicken wangen af , 't benaude hart , geperft ,
 Zich wringt , dat zucht op zucht ten bangen borst uitberft.
 Och ! mijn Vermander , ick ben angstig voor u leeven.

Santa Cruz. Balanson. Een Spy.

S. Cruz. **Z**Egt my , hoe ver' de vloot de stroom is afgedreeven ,
 Waer zaegt gy z' alderleest ? *Reinh.* Dit volck my stoort ,
 ick vlucht
 En' draeg mijn qualen mee' . *De Spy.* Niet van een veld-
 gerucht ,
 Noch losse tijding , daermen dick in werd bedrogen ;
 Maer van het geen ick weet , of zag met eigen ogen ,
 Zal ick , mijn Heer , u zijn een wis getuig : na dat
 Des Konings groote vloot , nu deur het Saffings gat

E

Gesteec-

Gesteecken, verder liep, en' schoot voor by den lande
 Van Bergen, daer de schans van 't Zuiden op haer brande:
 Viel 't water, en' de macht, die half by Romerswael
 Eerst vast zat, raecte los, wat zeg ick t'eenemaal?
 Neen, achtiën kielen, al te zaem op 't droog gestoten
 Verbeiden nae 't gety, om wee'r te komen vloten.
 De voorste, dicht by 't land van Scherpenes gebracht,
 Die schoten 't ancker uit en' bleeven daer te wacht:
 Op dat de and're, die de vloed wee'r vlot zou' maken,
 Tijd mochten winnen, om by 't heele gros te raken.
 'T gewassen water kreeg de gantsche macht by een:
 Doe heeft den Ammiraël de Vloot gedeilt in tweën.
 Een deel verbleef daer stil, en' scheen wel half te neigen,
 Als ofmen d'oever 's lands van Scherpenes zou' dreigen.
 Een deel, het ancker op, zich onder zeil begaf,
 En' liep, in volle vaerd' de Scheld noch verder af.
S. Cruz. Wat doet de vijand? is die wacker op de beenen?
De Spy. Zo haest men zag, dat haer de vloot begon te meenen,
 Boo' Fred'rick Morgan op: die hy van daer terstond,
 Met uitgeleezen volck, in alder haesten, zond
 Recht deur 't verdroncken land en' kreecken nae ter Tolén.
 Ter Eendrecht, was de zorg' en' last van 't veer bevolen
 Aen schuiten, daer hy 't gros in overzetten dee'.
 Hier riepmen, dat ons volck had land: hy hiel geen stee'.
 Maer, met de voortocht, steeg op meenig vlugge wagen,
 En' wierd, in alderijl, tot aen de Scheld gedragen.
 Daer vond hy, dat de vloot noch vast op ancker lag:
 Dit 's 't al: een ander haest meer tijdings brengen mag.
S. Cruz. 'T is wel, vertreckt: ick weet dat Fred'rick niet zal rusten:
 Maer dat hy zoo te sloop, als van de Zeeusche kusten
 Zal brengen storm op storm: wat zegt gy Balanfon?
Balanfon. Groot is het, groot is 't werck, dat Santa Cruz begon.

- S. Cruz.* Ick treck vast Zeeland en' gantsch Holland in het wapen.
Balanfon. Daer't alles wapen roept is't dickmael quaed geschapen.
S. Cruz. Want dat geschied, wanneer de nood gaet aen de man.
Balanfon. En' dan is't dat de nood wel dick het meeste kan.
S. Cruz. Maer daer een meerder komt, daer moet een minder wijcken.
Balanfon. Een die de meerder schijnt, zal dick de minder blijcken.
S. Cruz. Wat kan de macht niet, die met stoutheid is verzelt?
Balanfon. Daer bleef meer stout, als wel voorzichtig, man, in't veldt.
S. Cruz. Die onversaegt is strijd, mijns oordeels, eerst te deegen.
Balanfon. Maer beeter, die't gevaer van't werck kan overweegen.
S. Cruz. Meent gy dan dat ons doen wel loopen zou'tot niet?
Balanfon. Het loop zo't mag: u wil en's Konings wil geschiedt.
S. Cruz. 'T is waer, hy woud't en't is by my zo goed gevonden.
Balanfon. Ick wensch't u wel geluckt, dat gy hebt onderwonden.
S. Cruz. Past gy op't Prinsseland en' telckens boden schickt.
Balanfon. Ick gae: maer 'k hou' dit stuck veel zwaerder dan hy't wickt.

Rey van Bredanaers.

DE duist're nacht, van booz' en' duist're wercken,
 Een koestervrouw: den aerdboom deekt
 Met hare zwarte vlercken.
 Hoe komt het dat de schoonst' van's Heemels ogen,
 Zijn gulde straelen onbevleekt,
 Te vrong ons heeft ontogen?
 Hy haette't quaed, dat hy zag toebereiden:
 Daerom zo is hy, voor zijn tijd,
 Met raffe loop gescheiden.
 'K heb, zei' Apol', u liever uit te rucken,
 Dan gy, mijn licht, getuige zijt
 Van zoo veel ongelucken.

Vit had hy, en't gefpan ftack op zijn ooren;
 De galm van goddelicke ftem
 Die gaf zijn viertal fpooren.
 Het vlugge rad en liet noch yeur noch flencken:
 In ommezien zo zagmen hem
 Zijn hoofd in't weften drencken.
 Gy volck'ren die ons teegenwoont van ond'ren;
 Hoe moet gy nu verbaeft wel ftacen,
 En' fchricken en' verwond'ren:
 Wanneer gy ziet, een wanverleng van dagen,
 U door Apollos vrouge raen
 Ontijdig toegedragen.
 Wat heeft de Zeeuw (onzeekerfte der nachten!)
 Miffchien al onlucks, van d'Ibeer,
 In korten te verwachten.
 T medogend hart, bekommert boven maten,
 En' liefde tot ons ouden Heer,
 Dee' ons Breda verlaten.
 Wy komen hier en' zijn in hoop en' vreezen;
 Beduchtet, wie, van beiden, thans
 Zal overwinner weezen.
 T gemoed is niet voor die, die ons regieren:
 Och! dat gy wont de zeegekrans,
 Hoofd, van de Batavieren.
 T beflagen Scheld treckt op, in volle wapen;
 Het luid gedreig en' hol gefchreuw
 En geeft geen tijd van flapen.
 T gerucht vergaert de Burgers en' de Boeren:
 Geen land zo klein, by uwen Zeeuw,
 Of't iffet al in roeren.
 Ja Holland zelf, bezorgt, of't haer mocht gelden,
 Waegt om end' omme, van den roep,
 En' is in vaerd' en' velden.

Men valt'er t'saem: de vreeze heeftse binnen,
 Dat ergens meenig honderd floep
 Haer mocht de kust af winnen.

De stoute tocht, balddadig aengevangen,
 Ontzet alom den Batavier

Mits haer' onstuime gangen.

Hy weet niet, hoemen durft, zo zorg'loos, komen,

Gelijck als uit een wanhoop, schier

Op 't binnenst' van zijn stromen.

'T is hovaerd van d'Ibeer, die raect aen 't woelen,

Om zijn onblusschelicke vlam,

Met Hollandsch bloed, te koelen.

Daer toe vergalt hy, Nee'rland, u gemoed'ren:

Dat volck van eene tong en 'stam

De ziel zoekt haerder broed'ren.

Och! hoe dus dol gy menschen? dat gy alle,

Die landsluyt zijt, malkand'ren moord,

Een vremd'ling ten gevalle?

Een vremd'ling, die gy ziet maer daer toe neigen,

Om u te sleuren, aen een koord,

Als lijfs en' leevens eigen.

Zal hy u wel een Staet van 't land betrouwen?

Mag d'Ingezeeten wel een hand

Mee' aen den teugel houwen?

Meugt gy wel, nae, van ouds, gestaefde Schriften,

(O voormaels vrije Neederland!)

Verhand'len u' geschiften?

Neen; want men zucht daer onder Spaensche Raden;

En' beeft voor d'uitspraeck, van een deel

Gespuis, vol ongenaden.

En' als daer valt een der Maraensche koppen;

Terstond men weet, met eens zo veel,

De plaets wee'r vol te stoppen.

Maer wie verheft daer zijn gebaer en' fier gelaed?
Dit is een stael van 't al te woefte Spaensche zaed.

VIERDE BEDRIEF.

Hidalgo.

K Had Bergen niet zo haest, van verr', in 't oog gekreegen;
De vloot was ick al moe'. 'K hou van geen holle weegen:
Nu stae ick vast: los hobt en' host en' bost het schip:
Schuwt gy een droogt', licht stoot gy elders aen een klip.
Op 't land, is 't zeecker tree'n. 'K was willig mee' gevaren,
Van Antwerp af; maer als wy deur de zuidkreeck waren,
Zo kreeg ick wacker 't gors, en' lande tot mijn keur,
De vijand zwermde daer ontrent: ick stack niet deur,
Als een, die krijgers vreeft en' heim'lick sluipt, maer eeven;
Gelijck als Herc'les, met den hoofde opgeheeven,
En' knodz' in zijne vuist; toog dwers door 't open veld;
Brack deur, en' matste, die wee' rstreefde zijn geweld:
Zo teeg ick groote Mars ten vaerde, onverschrocken,
Die my bejeegent heeft en spreeckt van geen gelocken.
Wat dapper Krijgsman zich maer stellen wou' te weer,
Die bleef er en' viel deur mijn Spaensche kling ter nee'r.
Vernam ick hier en' daer, verburgen achter hagen,
Veel vijands, nu en' dan een hoop van hinderlagen:

Die,

Die, tot een rot verzaemt, my vielen op het lijf,
 En' schoten lood zo dicht als hagel; 'k stond al stijf
 Met mijnen stalen borst: de wee'rstuit, van de kogels,
 Die niet en hechten, gaf daer meenig looper vlogels.
 Veel hoorders, van mijn, meer als menschelicke, stem;
 Beving, het beevend' hart, een koud' en' doode klem,
 En' wierden a'emloos: veel, die maer de vlamme naeckten
 Mijns weezens, van den brand, ter aerden needer raeckten.
 En' and're, dien 't gemoed, in 't strijden, was te warm;
 Gevoelden oock, in 't eind', de zwaerte van mijn arm.
 Wie is'r mijns gelijk doch, onder al de helden,
 Daer Spanjen roem op draegt? ick zag'er, die daer velden;
 Als in een ogenblick, vijf hondert man; 't schijnt veel:
 Maer dat en heeft by my niet voor het tiende deel.
 Ick heb den tijd gezien, dat ick, met deeze handen,
 Zes duizend Krijgsluy', niet alleen quam aen te randen,
 Maer, als een blicksem, sloug. Ick schein geheel benart
 In eenen engen weg: nochtans, gelijk mijn hart,
 Is grooter als het lijf, zo kon' t geen engte lij'en.
 Ick drong en' deilde fluks de deungefloten rijen
 Van haer slagorden: en' of, schoon, ick voelde, voor,
 En' achter, en' ter zy' de klem: ick brack'er door;
 En' hackt' en' hieuw ter neer de gantsche rechtervleugel:
 De ruiter, die 't ontquam, gaf 't snelle paerd den teugel,
 En' nam de volle vlucht: 't gros, datter overbleef,
 Verbijstert, van de slag; ick als een kudde dreef,
 Ten zeege, voor my heen, en' bracht van mijnen vaerde,
 Twee duizend man te voet, en' duizend man te paerde.
 Is 't wonder? neen't; zo ver' de vaste sterren staen,
 Hoog van de locht: zo groot de Zon is by de Maen:
 En' zoo veel als den dag, die pronckt in held're luister,
 Scheelt van de nacht, die daer gedoken leit in duister:

Zo ver, zo groot, zo veel, oock uitsteekt 't Spaensche bloed
 By and're volck'ren, die maer zijn een wormen broed.
 'T en waer' ick wist, dat oock een Spanjaerd waer' geboren,
 Wies op, wierd oud, en' wee'r het leeven had verloren:
 Geen man, hoe kloeck van brein, my voerde in den zin,
 Dat zulcken stof kreeg eind' of oit had een begin.
 Terwijl ick spreek, zo raectt mijn heete bloed aen 't zwellen:
 Ick woel: end' werd geroert, met spijt en' ak'lick quellen.
 Vraegt gy waerom? ick held, ging van de vloot vroeg door,
 En' dacht niet, datse doe haer Ammirael verloor.
 Wat zeg ick? droom ick? heb ick oock de vloot begeeven?
 Mijn voeten worden los: de grond begint te leeven.
 Ick voel my noch te scheep: loef, Stierman, loef, het schip
 Raectt onklaer: zie ick deur de scheemer daer een klip?
 Of is 't een ander zeil, dat zijnen weg is bijster?
 Geeft vier, 't is vijand, neen: ziet, wat een wollick rijster.
 Of is het land, dat zich verheft voor mijn gezicht?
 Zacht, 't is den oever, zacht: loopt schielick niet te dicht.

Reinherte.

VInd ick my niet alleen? onveiligste der nachten,
 Wat zijt gy nijdig, wat belet gy my al klachten.
Hidalgo. Wie daer! *Reinh.* Och, of ick dorst, ick vraagde deezen Heer
 Na mijn Vermander. *Hid.* Spreekt, wat wilt gy? 't schijn(wat
 meer
 Als mensch'lick. *Reinh.* Grooten Held, ick had zeer gaern
 vernomen,
 Wat teegenweer de Vloot ontmoet op 's vijands stromen:
 Ziet, hoe dat ick, voor u, vernee'r mijn droeve ziel.
Hidalgo. Schoon my de eer komt toe, 'k en wil niet datse kniel'.

Rijst op, wie bënt gy? *Reinh.* Een ellendig mensch, beneepen
 Tot stervens toe. Ick zag, met deeze vloot, affscheepen
 Mijn lieve leeven, en ick bleef, voor dood, aen land.
 Des goeddoens ziecke eer, hoofdvijandin van schand,
 Dee' dat zo zwaere reiz' Vermander heeft verkooren.

Hidalgo.

Bleeft gy aen land? hoe kom ick hier u stem te hooren?
 Wie bracht u binnen boord? hoe raecte gy hier in?
 Gy zijt geen mensch, maer eer de moeder van de Min.
 Godinne houd u rust, en' wacht u voor het hossen
 Des zeekars; hier en is geen Paris te verlossen,
 Hier is geen Troyen; hier is Menelaüs niet,
 Die Helena vervolgt; den oorlog, die gy ziet,
 Geld and're, geld de kust en' kroon der Batavieren.
 Vertreckt, vertreckt; dat ick het roer mag veilig stieren.
 Godin, vertreckt, gy hebt een God voor u gezicht:
 'K heb Jupiter te neef en' Juno tot mijn nicht.

Wat neef? hy is mijn broe'r en' zy mijn zwagerinne.
 Ick ben Neptun, Godin, die, met mijn drietand winne
 Der golven hooge sprong, kent gy my niet? gy had
 Wel kennis, doe 'k Jupijn zo yv'rig voor u bad;
 Wanneer gy met u boel, in't yz're net gewonden,
 In schand'lick overspel, wierd op de daed bevonden.
 Mijn bee' heeft u verlost. *Reinh.* Och! best verberg ick my.
 Dit is een ydel hoofd, verheert van razerny.

Hidalgo.

Ben ick u quijt? ick dacht, om dat de zee u teelde,
 Dat u noch heerschappy van dien in d'herffen speelde.
 'T is mijn, 't is mijn, dit Rijck: gaet gy na Paphos toe,
 Dat is u erfdeel: ick en ben mijn Kroon niet moe'.
 Wie daer? 'k zie vijand, strijckt: waer wilt gy dullaerd varen?
 Ziet, wie hier is, een God en' heerscher van de baren.
 Hoe strijckt gy niet? maer stormt gy? wilt gy dat ick koom'?
 En' wentel, schip en' volck in 't grondzop van de stroom?

*Key vā Brē-
danaers.* Bedaert u, Heer; geen mensch en dreigt hier, noch en flat'er:
Hidalgo. Gy, wy, zijn al te land: hier is noch schip noch water.
 Hoe land? wat oever is 't daer op ick heb de voet?
 Rampzael'ge, daer ick nu mijn toor'n aen koelen moet.
 Hoe, zijn wy al aen land? 'k wil flucks mijn wapen gorden,
 'K verleg de Drietand: nu zo ben ick Mars geworden.
 Wat volck zal doch hier eerst bezoet'len mijn geweer?
 Daer Vrou Jacoba school met haren Zeeuschen Heer?
 Nae dat zy, heillooz', al haer hoogverheeven staten,
 Trouziecke Landgravin, ellendig most verlaten?
 Of valt het lot op u, gy trots' en' vaste Stee'?
 Gy Vorsten herberg? oud en' strijdbaer Zierickzee?
 Ontzet gy u niet voor dit groot getal van scheepen?
 Ziet uit, en' merckt, wat een geweld zy met haer sleepen.
 Mijn stael ontslipt gy niet, gy valt my in de hand:
 Wie meent gy dat ick ben? des weerelds dwingeland,
 En' aller volck'ren schrick. gy zult van my noch horen.

Drie Schimmen.

1. Schim.

Vlucht, vlucht, vlucht; staet niet stil: vlucht, vlucht; wy
zijn verloren.

Hidalgo.

Van waer? geeft my het woord. *2. Schim.* Bergt, bergt u voor
de slag;

De slag, die tref en' dood'. *Hid.* Wat Krijg is dit? *3. Schim.*
Ach! Ach!

*De 3. Schim-
men tressens.*

Gaet deur en' leert aen ons. *Hid.* Hier raeck' ick om het leeven.
Vlucht, staet niet stil: vlucht, vlucht. *Hid.* De beenen my begee-
Ick zijg' ter aerden neer en' dale nae het graf. (ven.

Key.

Daer leit een hoofd vol winds, dat niet dan woorden gaf.
Ziet, hoe de wer'ld haer schijn verreuilt, in oogenblicken.
Die 't al terstond wou' doo'n, laet zich, ter dood verschrieken,
Van

Hidalgo.

Van yd'le schimmen, boon van onzer Spaenschen val.
 Een al te zware damp van slaep, drock my den bal
 Der oogen: wat een droom heeft stadig mijn gedachten
 Bekommert! macht van scheepen, droeve vrouwe klachten.
 Ick God, van een Godin, gedreigt, om Rijck en Kroon;
 Bestormde d'oovers, my bestormde 't heir van doon.
 Nuben ick wacker; gantsch alleen: en 't spoock verdweenen.
 Ick gae, om, Santa Cruz, een stercken arm te leenen.
 Het schip viel my te eng. 'k en diende niet op zee.
 Zo licht, als Protefis, hebt gy u' vervorming ree'.

Key.

Isabel. Wwaremond.

Isabel.

ZO is dan 't ongeluck, in allen schijn, onz' meester.
 Qua' tijding, dick vernieuwt; spoockt waerheid. Wie en
 vrees' er

Doch niet zo veel, als ick? Het uitgelezen puick
 Des vijands, volgt te sloop; en 'd'onz' als in een vuick
 Geloopen, zijn benart. Wil iemand 't lieve leeven
 Met vluchten zoecken; raed en' macht moet hem begeeven.
 Te kiezen 't woeste diep, is sterven: 't naeste land
 Te neemen, is den Zeeuw te vallen in de hand.
 Een vijand, eerst getergt, daer nae verwinner, woede
 Ten toorne dickmael voort, in ongekoelden moede.
 De donck're nacht maect stout. Het zwaerd, dat niet en rust,
 Breekt op zijn winst al deur, en' boet zijn dollen lust.
 De eerste razerny en heeft geen wet. Mijn wenschen
 Is, dat de Vluchter tref' geen al te woende menschen:
 De gramschap haest verkoci': 't gestilde dwee gemoed
 Zich laet' yezaden, mer den beuit van schip en' goed.
Wwaremond. Of schoon u' geeft getuigt het onheil onzer scheepen,
 Verlaet u, noch en toont u niet te zeer beneepen.

Medogend zijn is deugd; maer teegen druck en' leid
 Zich op te heffen, is eens Vorsten dapperheid.
 Gy die, in vromen moed, den mannen plaegt te tarten;
 Veraerd't nu noch niet: laet geen teegenspoed u smarten.
 Hoe wijs, hoe kloeck, men 't in den oorlog keert of wend,
 'T valt dus, of zoo: 't hangt al aen een onzeeker end.
 En' 't gund wy, menschen, dick het allerzwaerfte wicken;
 Werd voordeel: God zal 't quaed veeltijds ten beste schicken.
 Winst is geen erf: 't geluck het ongeluck verpoost:
 En' zulck een troost zich wel, die zich met erger troost.
 Hier schiet my in den zin, hoe, over veele eeuwen,
 Een Vlaemsche Graef bestree' Hollanders ende Zeeuwen;
 Recht, daer de Vloot nu tobt, en' hoe de Vlaming dreef,
 Voorbarig, in zijn dood: de Graef gevangen bleef.
 Na dat de Velzer Heer, van Floris uitgezonden,
 Op zijne wee' i'komst, vond zijn echtgenoot geschonden:
 Dat Hollands Vorst, de Kroon des Adels klein geacht,
 Het Recht gekreuckt; de hoon verzwaert met Vrouwe kracht.
 Gevallen was deur 't zwaerd; dat zijnen zoon, verheeven
 Tot 's vaders krans; met een gelijke geest gedreeven:
 Van Borselen geveit en' aengestoockt, de wet
 Der Steeden, boven Recht, wou' hebben stout verzet.
 Dat hy, op weg gesteu't, most staken zijn vermeeten,
 Doe Borslen wierd, ter dood, ten venst'ren uitgesmeeten:
 Gebrack het man'lick oir der Vorsten: Hollands Heer;
 Geslegen tot den top van hovaerdy, viel nee'r
 Met zijn gewicht; alzoo verandert God de Staten,
 Wanneerze, vol van trots, tree'n buiten alle maten.
 Een Heenegousche neef, geteelt uit vrouwen rij
 Gaf zich in Holland, en' ontfing de Heerschappij.
 Dies Borslens heete bloed; om 's voorzaeds leed te wrecken,
 Of zelfs te heerschen: mits de macht begon t'ontbreken,

Zocht hulp in Vlaenderland. Der Francken Koning, doe,
 Als nu, den Batavier een vriend; zond, haestich toe,
 Geweld van scheepen, en' hy viel den Vlaming teegen:
 Het vrome Zierickzee, van vijand, allentweegen,
 Besloten, greep een moed en' hoopte op ontzet:
 Hollander, Franck, en' Zeeuw, die hadden 't zwaerd gewet',
 In onderlingen eed, om Gwijs ontelb're kielien,
 En' Borflens aenhang, al en' teffens te vernielen;
 Of zelf, met schip en' volck (o trou! hoe weinig staets
 Maeckt ghy van 't leeven!) dood te blijven op de plaets.
 'T gevecht ging aen: wat was daer schrickelicken donder
 Van strijdbaer' mannen! in den storm wracht God zijn wonder.
 Graef Gwy zond uit een schip; met oly, peck, en' stroo
 Geballast, barnend' op, in voorwind, lichter loo,
 Recht nae den Batavier: die kon' 't geweld niet weeren,
 Zo't God niet had geweert. God dee' de winden keeren
 In oogenblick; het kiel gedraeit, nam vaerdig schoot,
 En' liep, met volle vlam, wee'r in zijns Heeren vloot.
 Den brand, by hem gestoockt, geen vijand konde schaden:
 Zijn eigen volck vernam een vier vol ongenaden,
 Dat niet en was t'ontvlien, dan midden in de zee.
 Doe wierd de Batavier vol moeds: een harde wee,
 Viel Grave Gwy op 't lijf: het gros van zijn heirscharen
 Quam om: veel vielen dood, veel smoorden in de baren.
 Vijf duizend man en' zelf hy Guido wierd gevae'n.
 Dus was 't met Borflen en' de Vlaemsche tocht gedaen.
 Hier uit besluit ick, dat al deeze dingen hangen
 Aen't luck, of onluck, dat wy dan van God ontfangen.
 Zo't luck u toevalt, roemt u niet met onbescheid:
 Treft u het onluck, draegt het met gelatentheid.
 Van groote nee'rlag is niet zeeckers noch te hooren;
 Wee komt haest tijds genoeg: en zucht niet van te voeren.

- Ifabel.* De vrees' van veler dood my aenhangt als een klit.
- Waremond.* Te sneu'len, of te doo'n, is 't dubbel oorlogsch wit,
En' vromer Krijgfluy' doel; dat moeten wy gedulden.
- Ifabel.* Hoe meenig sterft'er om haer Overheeren schulden!
'T en was mijn opzet niet de Vloot te zenden af.
- Waremond.* Zijt mijn getuig, dat ick mijn stem oock niet en gaf.
- Ifabel.* Gy gaest een goeden raed, en' waert van beeter oordeel.
- Waremond.* Ick ried' 't wel af, maer doch mijn woord en dee' geen voordeel.
- Ifabel.* Tot voordeel streckt u, dat gy hebt een vrij gewis.
- Waremond.* Een goed gemoed, voor al, de grootste rijckdom is.
- Ifabel.* 'K vind best, dat wy te zaem ons wee' r te rugge spoeyen,
Eer 't quaed geruchte meer' en' meer' begint te groeyen:
Gelijck ick heim'lick quam, zo wil ick heim'lick vlie'n:
Krijgt iemand die ons breng' deur 't leeger ongezien.
- Waremond.* Zo zijt gy niet gezint het einde te verbeiden?
- Ifabel.* Gantsch niet, ick moet van hier, in aller ylen, scheiden.
- Waremond.* U' wil geschie', Mevrouw, wy konnen daed'lick gaen.
- Ifabel.* Neemt my dan voort, ick heb al quaeds genoeg verstaen.

Reinherte.

Gezwind en' vlugge tijd: (zo plagmen u te noemen)
Zal ick, van snelheid, u, of wel van traegheid, doemen?
Hoe schielick floopt gy deur, wanneer ick lefmael zat,
En' hiel Vermander, die my lieff'lick had gevat!
'T bestemde uir was daer, dat elck most nae de scheepen;
Laet gaen, zei' hy, mijn ziel: met wierd hy, als gegrepen
Van mijnen hals: ick riep, vertoest, 'k wil noch een woordt:
Hy kuste my, en' als ick opzag, was hy voort.
Ick liep hem nae; en' lei' hem uit met mijne ogen:
Hy trad in 't schip en' was my, als de wind, ontvlogen.

Och

Och tijd; hoe sleept gy nu! wat kruipt gy zwaer! wel hoe?
 Gaet gy te rugg' ? of staet gy stil ? ick ben u moe :
 Gy dient my niet, maect kort : 'k en zouck geen lange nachten,
 Lanckzame, leuije tijd, hoe meugt gy nu zo wachten ?
 Verschuilt u doncker kleet en' brengt ons 't morgenrood.
 Mijn ziel, waerom ? misschien zo wenscht gy om u' dood.
 Neen; laet de neevel, die daer hangt, u niet verveelen :
 Zy streckt u een vriendin, en' wil qua' tijding heelen.
 Maer tijd; verhaelt u loop veel liever, van den dag
 Die my gelukkig leest by mijn Vermander zag :
 Of immers, blijft maer staen, wilt gy my gunstig weezen ?
 Zo dient my noch somwijl de hoop, in al mijn vreezen :
 En' vraegt, Reinherte, hoe ontroert gy dus u' bloed ?
 En' laet een droeve vreez' beklemmen u' gemoed ?
 Vermander, vroom ten strijd, is niettemin zorgvuldig :
 'T schort hem aen geen beleid : in nood was hy noit schuldig
 Aen lossen raed; maer, zeit zy, wijs in zijn besluit,
 Voorzichtig, 't zeker kiest, voor al 't onzeker, uit.
 Ach! ick bedrieg my : neen; ick haet, o hoop, u' vleijen :
 Het hart my anders tuigt, en' doet my bitter schreijen.
 Loopt tijd, loopt vlugge voort : breekt al dit marren af.
 Brengt my Vermander hier, of voert my flucks in 't graf.
 Wat zie ick ? wie komt daer, met misselicke schreeden,
 En' deluw weezen ? hoe ontzetten al mijn leeden !
 Komt gy in schijn van mijn Vermander ? of ben 't gij 't,
 Vermander, zelf ? ontwijckt my niet, indien gij 't zijt :
 Wat 's dit ? g' ontslipt my. Zijt gy schuw voor u' beminde ?
 Of belgt gy 't u, dat ick my hier in 't leeger vinde ?
 'T is liefde, die my dwingt. Vermander, spreect, gy treckt
 U stae'g te ruggē. Hoe is 't aenschijn dus gesteeckt ?
 Wijft gy my af, en' wilt gy niet dat ick u rake ?
 Denckt by u zelv' hoe ick, na die my lief is, hake,

Gy zwijgt en' zweeft, al staeg, ontrent en' om mijn lijf.
 Hoe lange wilt gy dat ick noch in quelling blijf?
 Versmaed gy dan mijn hand? en' wilt gy oock niet spreken;
 Voor dat gy ziet, dat my de bracke tranen leeken
 Vit mijn gezicht? zo lescht den dorst van u' gemoed:
 Drinckt niet met drupp'len, maer ontfangt een volle vloed;
 En' laet ick zelf, alleen, u' wangen daer mee' drencken.

De Schim van Vermander.

R Einherte, wacht u, my te raken, wilt niet dencken,
 Op dat ick niet terstond uit uwe armen zwind.
 Speurt aen deez' yd'le schim, hoe dat de dood verslind,
 Zo haestig lief als leed: zo wel den jongen stercken,
 Als ouden zwacken: dit staet u wel op te mercken.
 V'klachte heeft mijn geest gelaten niet gerust,
 Maer treckt mijn schaduw hier: verzaet dan uwe lust
 Met die gedachten, die u leeren wel te sterven;
 En' 't gunt u lief was zonder pijn te kunnen derven.
 Die op de Weereld let, schiet deezen doele mis.
 Verlaet de Weereld met al wat des Weerelds is.

Reinberte. Hoe? ben ick dan ontzet van die my zoude weezen
 Mijn grootste goed op aerd? wat sprack ick kortst voor deezen
 Van mijn geluck? en' ach! zo't uir des troudays, my
 En' hem, zag, onlangs noch, op 't alderhoogste bly;
 Zo komt dit oogenblick (maer weereld; hoe verand'ren
 V' stonden!) ziet, en' haelt en' scheurt ons van malkand'ren.
 'K heb u maer eens gezien, Vermander; zoo my schein
 D'opgaende Zon, die schielick met een vvolck verdvveen.
 'K heb oock maer eens gezien u schaduvv; die en scheelde
 Niet veel van 't lichaem: vvant gelijk den yd'len beelde

Des schaduws quam en' my verliet; zo nam my af
 Dien dag het lichaem zelf, die my het lichaem gaf.
 Och! zal ick dan na u noch blijven in het leeven?
 Neen, gy wilt zelf, dat ick my uit de wer'ld zal geeven.
 Waerom dan sterf ick niet! waerom en breeckt de klos
 Mijns leevens, zijnen draed niet met de uwe los?
 Waerom zo wacht ick om dit schepsel te bederven?
 Kiest uit, Reinherte, wat voor dood dat gy wilt sterven?
 'T zy dat gy van een hoogt' u storten wilt ter neer,
 Of vallen door het zwaerd; of dat u zinnen meer
 Geneigt zijn tot de koord? hoe werd ick overrompelt
 Van een onwisse keur! mijn bange ziel, gedompelt
 In droefheid, stelt niet vast: Wat is 't dat my weerhoud
 Dit lijf te geeven aen de dieren van het woud?
 Of wat belet my dat ick niet, by nacht gae waren
 Ten oeverwaert? en' stolp' my in de woeste baren?
 Zo vind ick 't middel, dat my van de wereld schey':
 Niet zoo, mijn hart, och! geeft u doling geen geley.
 De wet gebied u die gedachten niet te lijden,
 Dat's 't werck van Heid'nen, wy beleeven and're tijden.
 'T is oock het wit van mijn Vermander niet; hy die
 Zo hoog begeert, dat ick niet nae de wer'ld en zie.
 Des weerelds wanhoop pleeg de menschen in te storten,
 Dat zy, door 't sterven, al haer zwarigheid verkorten.
 Wy stellen vast, dat wie zijn leeven zelf verkort,
 Zich, rampzieck, in een poel van zwarigheden stort.
 Dat's qualick sterven. Zoo ick volge's wets begeeren,
 En' mijn Vermander, moet ick wel te sterven leeren.
 Weg, verre dan van my, aenlockfels, al te snoodt,
 Die wellust in 't gezicht, en' wee draegt in de schoot.
 Weg, valsche weereld, met u loze kamenieren,
 Oogdiensters, die gewoon de zonde zijn te vieren.

Schoon van gelaed, maer vol van ontrou, haet en' nijd,
 Veranderlick, en' ongeftadig: als de tijd
 En' 't aenschijn van de Maen: schijndeugdig: slim van trecken.
 Recht als de bijen, die met haren angel stecken.
 Nu ick Vermander mis, die my in reine echt,
 Een schut wou' zijn, ben ick u snoode wer'ld te slecht.
 'K wijck van u en' begeef my eenzaam van de menschen;
 Op dat ick goe' gebee'n en' weedulicke wenschen
 Mag brengen voor mijn God, in zuiveren gewis;
 'K verlaet u Weereld, met al wat het uwen is.

Rey van Bredanaers.

SPanjaerds vol van hooge reeden
 Luid gebaer en' fiere treden
 Waer is nu u' trotsen moed?
 Ziet hoe missen uwe slagen:
 Al u dreigen zijn maer vlagen,
 En' een hitte van u bloed.
 Ifabel, deur lange jaeren,
 Leerde 't Spaensche brein bedaeren:
 Nu bezadigt van verstand;
 Sletze vast, voor alle dingen,
 Dat zo niet en is te dwingen
 'T noit gedwongen Neederland.
 Hebt gy, Spanjaerds, derven hopen,
 Zoo heel Zeeland af te lopen?
 Hebt gy inden zin gehad
 V te doen een schipbrug maken,
 Die van Oelofs Plaet zou' raken
 Aen de wal van Willemstad?

Zaegt gy wel de diepte peilen;
 Of, met uitgespannen zeilen,
 Kruiffen 't Volckeracksche ruim?
 Nu verneemt gy, hooge praters,
 Wat een groote zee vol waters
 Dat daer golft en' braeect zijn schuim.
 Als gy moet na wind en' tijen
 Sleuren, en' op ancker rijen;
 Steunt gy dan op arm of kunst?
 'T hangt' er niet aen macht van scheepen,
 Noch aen herffens wel gesleeppen,
 Maer aen Goddelicke gunst'.
 Ifabel had af zien steecken
 Onze Vloot, en' was geweecten
 Heimelick na e Rozendael:
 Daer zy in een groot verlangen,
 Bleef met haer gedachten hangen
 Aen d'onwisse oorlogfschael.
 Droeve tijding dee' haer zuchten;
 Zorg' voor arger dee' haer vluchten
 Wee'r te rugg' met haren Raed
 Och! hoe zult gy Antwerp vreezen,
 Als u grootfte zullen weezen
 Zelf de voorboon van het quaed.
 Braband, hoe zult gy de smerte
 Konnen helen van Reinherte
 Diemen billick treuren zag?
 Och! hoe spoelden hare voeten,
 Om haer ongeluck t'ontmoeten:
 Bruid en' weeuw op eenen dag.

Ziet, hoe dat de menschen snicken
 Naer haer onheil : wy verschricken
 En' zijn angstig voor het end ;
 Snel, nochtans, met oog en' ooren ,
 Om te zien en' om te hooren :
 Loopen wy in ons ellend.
 Valsche Krijg, wat kunt gy brouwen ;
 (Al om 't hebben en' om 't houwen)
 Och ! hoe blaest gy moord en' brand.
 Wat verwachten wy al plagen ,
 Teegen dat het eens zal dagen
 Voor 't gescheurde Neederland.
 Och ! hoe veel bedruckte moeders ;
 Hoe veel maegden , die haer broeders
 Dood beschreijen , zie ick thans :
 Hoe veel vaders die daer steenen :
 Hoe veel weezen , die daer weenen :
 Hoe veel vrouwen zonder mans.

VIIIFDE

VIIFDE BEDRIIF.

Balanson. Santa Cruz. Een Bode.

Balanson. **I**ck meen, dat nu mijn Heer zal kunnen licht geloven,
 Dat onzen vijand 't werck gekomen is te boven.
 De vloot heeft in zijn macht: veel volks gevac'n gedood
 Of op de vlucht gebrocht, maer in de grootste nood.
 Hier is de Boo', daer mee' ick in der ijl gevlogen
 Tot uwaert kom: die zag het meest met eigen ogen.
 Mijn Heer, die hoor' hem. *S. Cruz.* Zijt gy des getuig? zo spreekt
 De waerheid, eer mijn toorn de valsche logen wreeckt.
Bode. Geduchte Held; 't zy verr' dat u mijn tong berichte
 Van 't gunt dat niet en viel, zelfs onder mijn gezichte.
 Indien gy vind', dat ick gebrucike leugentael,
 'K ben hier en' wensche, datmen 't aen mijn lijf verhael'.
 'K wil u niet moey'lick zijn, met lang daer van te spreken,
 Hoe dat de stercke vloot t' Antwerpen afgesteeken,
 Voor 't oog van Isabel, verzelschapt met den drang
 En' stoet des Eedeldoms, en' met een groot en' lang
 Gevolg van menschen; den Bisschoppelicken zeegen,
 Ten heil onz' Ammirael, op d' intocht, allentweegen
 Beloofst, met vreugd ontfing. Noch hoe dat op de nacht
 Al onze scheepen, teffens onder zeil gebracht,
 Ten Schelde liepen af, en' met de stroom geschoten
 Door 't Perle gat; van daer geluckig quamen vloten

Recht deur 't verdroncken land, Anthonis hoëck voorbij
 De kreeck van Kieldrecht in: hoe dat een goed getij
 Na 't gar van Safting toe, haer dreef, in vollen vaerde,
 En' gantsche gros wee'rom aen 't open Scheld vergaerde.
 Alwaer de vijand op de wacht, met sommig kiel,
 Geleegen, teegen haer zich op zijn hoede hiel.
 Wanneer wy, onder schut des Polderschans van Namen,
 (Daer nieuw geworpen op) voort op de ruimte quamen:
 Na dat men 's vijands wacht, somwijlen in 't gemoet
 Gevoert, eerst hadde als schermutsfende, begroet.
 Die, ziende 't rouste van ons kiel en deurgestecken,
 Als op zijn voordeel, met veel scheepen, is gewecken
 Tot aen de Goessche kust: gebracht in dat verstand;
 Dat alles was gemunt recht op Zuidbeeverland.
 En' wy, voor onze vloot, gekozen 't naeste open,
 By Rillands Kerckhof, met een volle zeil gelopen,
 Tot van de Dulleft af de Zuidkreeck deur, de wacht
 Des vijands, als beducht in onze groote macht,
 Dee'n wijcken achterwaerts: de stercke Stad van Bergen
 Voorby lee'n, en' van verr' haer scheenen als te tergen:
 Wanneer de Zuiderchans, met een vervaer'lick oog,
 Ons naezag; ende niet dan lout're vlam en spoog. (ebben;
 'T is noch al voorspoed; maer wat noch? Bode. 'T begon te
 En' zommig stierman, die geen wetenschap most hebben
 Van 't ondiep, by het Scheid, ontrent 't Macholle gat,
 Vast raeckte, daer hy met zijn kiel op 't drooge zat:
 Lag Romerswael deun in 't gezicht, tot dat de stromen
 Gezwollen, waren tot haer oude hoogt' gekomen;
 En' gaven wederom de vlotte scheepen schoot:
 Die spoedig volgden in de voortgezeilde vloot.
 Den Ammirael (het gros des heirs in tweek gescheiden)
 By 't land van Scherpenes, 't een deel wat dee' verbeiden,

S. Cruz.

En

En' 't and're mee' gesleept, liep voort; doch verder niet,
 Dan aen de Westkercks hoeck: alwaer hy hem geliet,
 Als of hy met zijn volck zich wou' ten oever geeven:
 Wanneer de hindertocht, te dicht na' 't land gedreeven,
 Deur' t' h'ffen van de vloed: kreeg al te scherp gevoel
 Van Fred'ricks kogels, die gestadig schoten doel.
 Al dit beginsel, heeft mijn Heer, wel van te voren,
 Zo niet in' t' breed, misschien ten rousten konnen horen.
 Maer denck ick hoe den dag geeindigt, d'avond quam
 Te naken; denck ick aen de schrickelicke vlam
 Des lesten nachts, gesmeed uit blicksem ende donder
 Der Batavieren; zoo verstom ick over 't wonder.
 De lee'n my sidd' ren en' al' t' hair mijns hoofds dat rijst
 Te bergen: (is'er een, die noch den oorlog prijst?)
 Wat al ellendigheids zag ick met deeze ogen!
 Zal ick de nee'rlaeg, zoo' t' behoort, wel tuigen mogen?
 Mijn ziel bezwijmt daer van en' 't hart in angst smelt.
 Gaet voort, en rust niet, of g' en hebt het ons vertelt.
 Mijn stem verheff' haer dan, en' blijf' beklemmt niet steeken,
 Maer geef', dat mijne tong mag onbekommert spreken.
 Mijn Heer, terwijl dat ons het wassende getij
 Vlot maeckt' en' bracht ons 't land van Scherpenes voorbij:
 Was Fred'ricks volck niet stil; de vloot om hoog gebleeven,
 By Valckenis, ging t' zeil; en' spoedig afgedreeven
 Na Bergen toe, wierd daer met Krijgsvolck als gepropt:
 En' alle voorraad tot den zeesrijd vol gestopt.
 En' schoon ons Ammirael de kromte had gewonnen
 Van Maertensdijck, en' voort de golven deurgeronnen,
 Gekomen was tot aen den houck van Stavenis;
 In' t oog van Zierickzee en' 't volck van Emelis:
 Zo was hy doch niet doe des vijands hand ontgleeden.
 De stroom ontviel hem, en' zijn scheepen zelf noch reeden

Cru.
 ode.

Op ancker, zoo als hy der Batavieren vaen,
 Gevlogen van de mast, zag op hem komen aen.
 Zo haest en waren wee'r de Neederzeeusche plassen,
 Met opgelopen vloed, ten vollen niet gewassen.
 Zo haest en hadmen niet wee' romme zeil gemaect,
 Of bey' de vloten zijn terstond by een geraect.
 De Leeuw liet daed'lick zien, zijn klauwen ende tanden.
 Hy brulde luid, en' zocht vervaer'lick aen te randen,
 Ons grooten Ammirael; die eerst, vol moeds en' trots
 'T geweld wee'rstond, gantsch onbeweeg'lick als een rots.
 De onkund van het peil der Batavieren wat'ren
 Bedroog ons; des begon de vijand schel te schat'ren
 Van groote blijfchap, en' hy kreeg ons in de klem.
 Zijn Ammirael, het hart vol brands, verhief zijn stem;
 En' riep dat geld hem, zoo, dat gaet den Spanjaerd teegen.
 Met viel op onze vloot een uitgestorten reegen
 Van kogels: ballen vol van vier; en' alles wat
 Een schip beschadigt en' den mensch aen't leeven vat.
 De zee, oock vijand, scheen de vlam als in te slorpen,
 Met hollen keel' en' wee'r met baren uit te worpen.
 Men zalt ons van den brand van Æthnas top; en' hier,
 Geen berg, maer 't water zelf dat spoog en' golfde vier.
 Hoe veel vernam men daer van al de zware rampen,
 Die 't oorlog met zich sleept! och! die de woefte dampen
 Den mensch in d'herffen opgesteegen, om de pracht
 Des weerelds, eenmael zaeg', uit 't arme hoofd gebracht.
 Ick tree' wee'r tot de zaeck: my vougt hier niet te glozen.
 Mijn Heer, de slag al staeg verhief, en' geen matrozen
 Des vijands waren stil: de klater en' het licht,
 Van 't blicksemend geschut, nam 't hooren en' 't gezicht.
 De vlam viel in ons heir: de dooden en' gezonden
 Bey' raeckten buiten boord: die, weggeruckt, verslonden

Van 't siel en' woedend vier : deez' oock in barnens nood ,
 Gesprongen in de zee , als in de zachtste dood .
 Nu was de middernacht voorby : als , nae dit eevel ,
 De wolcken daelden van den Heemel . Dicke neevel
 Bedeckte 't aardrijck , en' den duister , die daer toog
 Op 't water , voerde d'een den and'ren uit het oog .
 Wy , in een mist ; en' daer op onbekende stromen ,
 Verstroiden , wind en' tij ten roove weggenomen .
 Op 't lest vernam ick wel , dat met ons , in een engt' ,
 Niet ver' van 't Prinsseland , de Vijand was gemengt .
 Hy , zeecker op , zijn streeck , riep strijckt , hier valt geen deizen ,
 Geeft vier ; laet zien , of wy met vriend , of vijand reizen .
 Met zag ick door het licht des vlams , als op den dag ,
 D'Oranje teickens en' der Batavieren vlag .
 Ick gaf my buiten boord te water , want wy stieten
 Met vollen loop op 't droog' , door 's vijands stadig schieten
 Zo quam ick weg . Zijn brand heeft my ten toorts gestreckt ,
 Gelijk een blicksem 's nachts , dat doncker leit , ontdeckt .
 En' hoe ick meer het licht zag schitt'ren , t'elcken donder ,
 Des Bataviers , hoe dar ick meer , ten schrick en' wonder ,
 Bemercckte , dat het gros van onze groote macht ,
 Hier , aen den oever , daer , op 't slijck en' t' gors gebracht :
 Was t' eenemael vernielt : dat duizend man verwonnen
 Van twintig , wenckten datmen zou' haer 't leeven gonnen ;
 En' staken handen op , en' bae'n den Batavier :
 Die onbarmhartig noit , altijd was goedertier .
 Of t' iemand , buiten my , is , met geluck , ontkommen ;
 Weet ick noch zelve niet : Ick quam alleen gezwommen ,
 Aen 't slijck van 't Prinsseland , daer ick den oever won ;
 En' gaf my in de hand van d' Heere Balanson .
 Gaet deur , ick heb genoeg noit had ick toegeschreeven ,
 Dat volck , zo grooten daed , als by haer is bedreeven .

H

Ick

Ick acht het ons verzuim, of louter ongeluck.

Balançon. Mijn Heer, de Batavier en wracht noit grooter stuck,
Dan zoo wanneer hy wierd, tot teegenweer, gedwongen.
Noit heeft hy, in den nood, om prijs of eer gedongen,
Of hy en wan de krans: dat komt van hooger hand.

S. Cruz. 'K vind goed, dat gy ons volck wee'r licht uit 't Prinsseland,
En' haelt het hier, by my. Ick wil zo van u scheiden.

Balançon. 'K vertreck, in alder ijl, en' zal 't u herwaerts leiden.

*Rey vā Breda
daners.* Zo is de zeege dan, by ons Bredaesschen Heer.

O Heemel! zijt getuig', hoe yverig, hoe zeer,
Wy daer om baden! komt bezoekt nu onze wallen,
Vorst Fred'rick, al ons wensch is, dat wy mogen vallen
In uwe hand: vertoest dan niet, komt haestig voort,
Och! komt, bezit het gunt u eigen toebehoort.
Ick zie u al den Rijn, als Overwinner groeten,
Tot Keulen toe; ick zie u Ruiters, met de voeten,
Al boven in de Maes, van 't reizen moe' gcroft:
Ick zie, Breda, u' Stad, van 't Spaensche jock verlost.

E I N D E.

